

עידן הפוסט קורונה במערכת החינוך
היבטים רגשיים, חברתיים. מבניים ולימודיים

אי-כנס וירטואלי

26.4.2020

חוברת מסכמת

המרכז לקהילה, מנהיגות והשראה (ק.מ.ה) במכללת אורנים
בשיתוף עם
קהילת חינוך 2020 למערכת חינוך אפקטיבית יותר

4	דברי פתיחה
5	הרצאות TED
6	ד"ר ניר מיכאלי - 'דוקטרינת ההלם' – שינוי מדיניות בעקבות משבר
7	ד"ר אורנה ברי - פרסונליזציה בחינוך וגמישות ניהולית
8	אלי הורוביץ - סיפור על אהבה וחושך
9	בת עמי זיידל - שייכות ומשמעות כגורם מחולל
10	מוטי טאובין - ניצול הזדמנויות במערכת החינוך
11	אריק מנדלבאום - בין עשייה להוויה
12	חדרי הדיון
13	מתחם ארגון למידה
14	דותן נווה - השפעת עבודתם של בני הנוער מחוץ לביה"ס, על לימודיהם בתיכון
15	כרמית גלעדי - מערכת שעות בית ספרית מותאמת לדור התלמידים
16	מיכל זק - שילוב ערך הבחירה במערכת השעות תשפ"א
17	ירון אדל - החממה: איך משנים את מערכת החינוך בזמן הקורונה
18	ד"ר איריס בקשי - שונות ולמידה מותאמת
19	ד"ר תמר פשוט - הקניית ידע ויכולת בתהליכי הוראה לא מובנית
20	ואכד סוזאן - מה עושים עם תלמידים שאין להם כלים ואין להם מענה במצב חירום
21	ד"ר מיכל נחשון - מסגרת למידה של STEM: הזמנה לתרומה לקהילה
22	איתי קרויטור - שיתוף בני נוער בקבלת החלטות וזכויות יתר של מבוגרים
23	מתחם למידה מקוונת
24	גלית ולין - למידה מרחוק בזמן שגרה
25	מרווה מקלדה - טכנו-פדגוגיה וחדשנות בשירות ההוראה
26	ד"ר אביגיל עדין סורקיס - תפיסות מורים בנוגע לשילוב הוראה סינכרונית וא-סינכרונית בבתי הספר התיכונים
27	דן סממה - האם הלמידה מרחוק מחסנת נגד למידה? העולם הפנימי שלנו קופץ לקדמת הבמה
28	ברק קורנט - שינוי הלמידה מרחוק לאפליקציה ומשחק
29	יולי חרומצ'נקו - למידה רלוונטית לחיים - איך עושים אותה מרחוק?
30	ספירית רוטמן וענבל סטביצקי הוכמן - למידה ברשת היום יותר מתמיד
31	ד"ר נועה שפירא - לימוד משותף - מקרוב ומרחוק
32	ספדי נולין - עקרונות לשיעור סינכרוני איכותי ובניית מחוון
33	ד"ר תמי חלמיש אייזנמן - מה אפשר ללמוד, וממה יש להיזהר, כשמסתכלים על ה'דשא' של השכן
34	יעל דורון דרורי - האם יש (או צריך להיות) הבדל גדול בין למידה מרחוק ומקרוב

35 מתחם מרחב חברתי
	איתמר קרמר - שינויים בהרגלי הקרבה - איך פועלים עם תלמידים כאשר מחיצות הכיתה
36 נמוגות
	אסנת חכמון - קידום אורח חיים בריא, תזונה, מודעות אישית -פיתוח ידע לטיפול אחריות
37 לבריאות אישית חברתית וסביבתית
38 מיקי אלון - האתגרים החברתיים עם החזרה לשגרה לאחר נתק מהמסגרת
39 ד"ר פז אלניר - 'והגדת לבנך/לבתך'- ליבת החינוך בעידן משתנה
40 פרופ' מיכל ראזר - מורים פוגשים הורים בשוליים החברתיים
41 מתחם מרחב רגשי
42 ניבה ברדה - תחושת נראות- כלים יישומיים למישוב טקסטים של תלמידים ותלמידים
	רבקה אלקובי - מיומנויות חברתיות וגילוי אמפתיה בעידן האונליין-כלים להתמודדות עם
43 לחץ מתמשך
45-44 סיגל בר - רווחתם הרגשית-נפשית של ילדים בעידן הפוסט קורונה
46 רוני וילדר - בניית חוסן נפשי להתמודדות עם מצבים משתנים
	חן קס - מיינדפולנס המיומנויות המנטליות-רגשיות הנדרשות דווקא היום ובכלל, במאה
47 ה-21
48 נטע לי קרפל - טיפוח יחסים בין אישיים לאחר הקורונה
49 מתחם תהליכי למידה
50 עידן קדם עטר - אני לומד משמע אני קיים - הלמידה כמנוע צמיחה פנימי, חברתי וארגוני .
51 אופיר שדמי - הכיתה המודרנית - שילוב למידה מרחוק ומקרוב
52 אלדד ברבר - אזרחות, מעורבות וערבות בעידן הפוסט קורונה
53 מיטל זיידל - הקורונה כמנוף לחיזוק השותפות בין גננת לסייעת - האם? למה? איך?
54 רחלי שנדרובסקי - למידה באמצעות פרויקטים בעידן הקורונה וביום שאחרי
55 תמר חריטן - מעורבות הורים בלמידה חדשנית במערכת החינוך
56 מתחם חינוך במאה ה-21
58-57 ליאת פלד וחגית עגור הלוי - שותפות מורים-הורים
59 נעמה צורן - כאשר דימוי הילד, דימוי המחנך ודימוי הלמידה נפגשים
60 לילך אטיאס דרמון - ארבעה מצבים בשינוי מוסדי
61 עידית פורת - חונכות וקליטה מיטבית של מתמחים ומורים חדשים בעידן פוסט-קורונה
62 סמדר מורס -"הכרכרה, הדלעת ומערכת החינוך - על פדגוגיה ודמגוגיה"
63 אתי ברנפלד - הגיל הרך בישראל בימי קורונה ולאחריה
64 מנשה לוי - אוטונומיה למנהלים ומורים במערכת החינוך בעידן הפוסט קורונה
65 רם שמואלי - חיבור סמכות לאחריות בתפקיד מנהל בית ספר בישראל
	מיכל לשם - המודל החינוכי של אקטון אקדמי והקורונה כמקרה בוחן לעקרונות היסוד של
67-66 המודל

בימים אלו אנו עדים למהפכה, כאשר לנגד עינינו קם מערך חינוכי הנסמך בעיקר על יוזמות של אנשי חינוך - מורים, מנהלים ויזמים חינוכיים. המהפכה כוללת העברה של האחריות ללמידה לתלמידים ולהוריהם, התנתקות ממערכת הפיקוח הנובעת מתוקף חוק חינוך חובה ולצד זאת מעבר ללמידה בדרכים חלופיות.

האם מדובר באנקדוטה חולפת? האם זו הזדמנות לשינוי ארוך טווח? האם תיווצר נקודת איזון חדשה בחלוקה של תחומי האחריות בחינוך?

אירועים היסטוריים מאפשרים הזדמנויות גדולות. נפלו בחלקנו הזכות והחובה לשאת באחריות ולמנף את ההזדמנות למען מערכת חינוך איכותית יותר.

בקובץ המצורף ניתן למצוא תובנות של כ-60 מנהיגים ויזמים חינוכיים, שנענו לאתגר והובילו כנס וירטואלי בנושא ההשפעות העתידיות של המהפכה החינוכית שבה אנו מצויים, ובנושא המציאות הרצויה במערכת החינוך בעידן הפוסט קורונה.

הכנס התקיים ב-26.4.2020, ביוזמה ובהובלה של המרכז לקהילה, מנהיגות והשראה (ק.מ.ה) במכללת אורנים וקהילת "חינוך 2020".

מרכז ק.מ.ה עוסק בליווי מערכות חינוך ופיתוח מקצועי של מורים, תוך מתן דגש על מסוגלות אנשי החינוך להוביל תהליכים בקהילותיהם המקצועיות והחינוכיות.

קהילת "חינוך 2020", המביאה את נושא החינוך לקדמת השיח הציבורי, מונה למעלה מ-20,000 מורים, הורים, מנהלים, גננות וכל מי שהחינוך יקר לליבו. הקהילה מניעה שינויים ברמה האישית, ברמה המקומית וברמה הארצית.

אנו תקווה שהמידע המצוי בחוברת ישמש כבסיס לחשיבה, ליוזמה וליצירת שיתופי פעולה בין אנשי חינוך, המעוניינים לחולל שינוי מערכתי באופן שבו אנו לומדים ומלמדים.

הרצאות TED במליאה

לצפייה בהרצאות <<

'דוקטרינת ההלם' – שינוי מדיניות בעקבות משבר

בדצמבר 2005, 3 חודשים לאחר שסופת ההוריקן קתרינה הכתה בארה"ב, מילטון פרידמן, הכלכלן הניאו-ליברל הידוע, קרא לממש מדיניות של וואוצ'רים במערכת החינוך, כלומר להפריט אותה. הוא פיתח את הרעיון 50 שנה קודם לכן וראה במשבר הזדמנות ליישם אותו – המשבר כהזדמנות להוציא לפועל תכנון מקדים.

שיטה זו ידועה בשם 'דוקטרינת ההלם' – מושג שטבעה נעמי קליין בשנת 2007, ומטרתה ניצול ואף קידום ויצירה של משברים, כמנוף לקידום אידיאולוגיה.

מתוך תפיסה זו אני מכוון לשלוש פרדיגמות, שראוי לחשוב עליהן מחדש בעקבות המשבר:

תפקיד מערכת החינוך אינו להכין את הדור הבא של תלמידי ההשכלה הגבוהה. יש לאפשר למערכת החינוך הציבורית להתמקד בהוויית החיים של ילדים ונוער עד גיל 18.

הכיתה היא יחידה אורגנית לימודית וחברתית - הקורונה מזמנת שחרור מהחיבור הזה, באמצעות יצירה של מסגרות גמישות תוכן, זמן ומקום, מעבר לגבולות הכיתה.

מערכת השעות – יש לנתק את הקשר בין מערכת השעות ללמידה, בין החלוקה לפורמלי ולבלתי פורמלי ובין שגרות בתי הספר והנוכחות הפיזית לצורותיה. האם כך? אפשר לחשוב אחרת, לדוגמה - למה להגיע לבית הספר בכל יום והאם יש צורך להגיע ליום לימודים שלם?

פרסונליזציה בחינוך וגמישות ניהולית

מה למדנו מ'מדגם הנכדים - באר שבע VS תל אביב':

שלוש מסקנות מתוך התבוננות אישית באופן שבו פעל מערך החינוך בשתי הערים בתקופת הקורונה, ואילו עקרונות באו לידי ביטוי באופן חיובי:

1. ליברליזציה – התלמידים אהבו את ההתמודדות העצמאית עם משימות והתקדמו מאוד בחומר הלימוד. הם אהבו את הלמידה מחוץ למסגרת הכיתה והביעו שביעות רצון מכך שמערכות החינוך סמכו עליהם.
2. אוטונומיה וביזור - אני מתנגדת לניהול מרכזי. אי אפשר להכין חומר לכל מצב, מפני שהיכולות כל מורה שונות, מבנה האישי של אחר וכך גם האופן שבו הוא מכיר את התלמיד. האוטונומיה שניתנת למורה, כשלא מחייבים אותו ללמד בדיוק את מה שרוצה משרד החינוך ובאופן שבו הוא רוצה זאת, חשובה מאוד. החיזוק שניתן למורה ומרחב הפעולה העצמאי חשובים מאוד גם כן. לצד זאת יש לחזק תרבות של משוב למורים מצד המנהלים והמטה, במקום הוראות הפעלה.
3. חשיפה למקורות חינוך וידע ממרכזים אחרים ומשרדים אחרים בעולם, מלבד משרד החינוך, חשובה מאוד.

סיפור על אהבה וחושך

ישראל קפצה למי ההוראה מרחוק ברגע אחד, יום לאחר סגירת בתי הספר. הייתה ציפייה להמשיך את מה שהיה, רק בדרך אחרת. בעולם ראינו כמה זוויות שונות של התמודדות עם הוראה בזמן ריחוק חברתי.

בתוך כל המערך התגבשה ההבנה, שאם המורים לא ייקחו אותנו קדימה, אף אחד אחר לא יעשה זאת:

1. בתי הספר - השארת בתי הספר פתוחים, כשהמורים והמנהלים מגיעים לעבודה ומקיימים למידה מרחוק מתוך בתי הספר. בנוסף, מבנה בית הספר נתפס כמרכזי קהילתי, וניתן לנצל את משאביו לטובת הקהילה, כגון חלוקת מחשבים למשפחות מעוטות יכולת.
1. תפיסת החינוך - ניתן לראות הקצנה של תפיסות. מדינות ריכוזיות הפכו להיות ריכוזיות יותר, לדוגמה: עקיפה של המורים באמצעות הפעלה של מערך שידורים חינוכיים מרכזיים.
2. משמעת עצמית של התלמידים - מתוך הבנה שלא ניתן לשהות שעות ארוכות מול המסך, השיעורים בזום הוגבלו לשעתיים ביום. בשאר הזמן המורים נתנו לתלמידים משימות ללימוד עצמית, שהתבססו על המשמעת העצמית של התלמיד, והתערבו רק בנקודות שבהן התלמידים נזקקו לעזרה.
3. יזמות - הפרדיגמות החדשות ויציאת החינוך מבתי הספר לבתים, הולידה יוזמות ש'שוברות' את קירות הכיתות. ההורים, שנחשפו בפעם הראשונה להוראה בכיתה, לאופן בו המורה פועל ולהתנהלות הילד בסביבת הלמידה, היוו מקור למיזמים חינוכיים חדשים.
4. הדגשת פערים - בין המרכז לפריפריה ובין בית הספר היסודי לבית הספר התיכון.
5. בין מקוון לפיזי - מתגבשת ההבנה שצריך לשלב בין שתי שיטות הלימוד. מסתמן כי הכיוון הוא מציאות שבה חלק מהילדים לומדים בבית וחלקם בבית הספר.
6. חזרה לבתי הספר:
 - א. התלמידים - מתחילים לחזור לבתי הספר, חשיבה על האם ואיך חוזרים. בכל בתי הספר חטיבות הביניים נשארות מאחור וחלקן אף לא יחזרו ללימודים בבתי הספר בשנת הלימודים הנוכחית. יש לתת את הדעת על כך שזוהי שכבת הגיל שהכי זקוקה למענים.
 - ב. המורים - לא ממהרים לחזור לבתי הספר, החזרה מהבית לעבודה לא פשוטה. ארגוני מורים באוסטרליה לדוגמה, קראו למורים לא לחזור לבתי הספר. זו הייתה תקופה שבה מורים נדרשו לקחת אחריות ורובם אכן עשו זאת – כל הכבוד.

שייכות ומשמעות כגורם מחולל

בתקופה הזו התגלתה חשיבותו של הקשר האישי. חיפשנו ומצאנו דרכים חדשות להימנע מבדידות, להתחבר ולתקשר.

קשר אישי מתבסס על:

- שייכות – צריך להרגיש שיש מקום בטוח שבו אתה יכול להיות עצמך, מקום שלא מוטל בספק, שהאהבה בו ללא תנאי. התחושה הזו מבוססת על אמון בקיומו של מרחב לטעייה.
- משמעות – הצורך להרגיש משמעותי בעולם הזה, פעולה מתוך תחושה שאני יחיד ומיוחד ויש משמעות למי שאני ולקול שאני מביא לעולם. אני לא כמו כולם.
- מחויבות – אם אני שייך ומשמעותי אני מרגיש מחויב. זה המקום שבו אני רוצה להיות ולו אני רוצה לתרום.

בשעה זו חשוב שבעתיים לשים במרכז את אנשי החינוך – את בניית השייכות, המשמעותיות ומתוך כך גם את המחויבות שלהם במסגרות החינוכיות, בסביבה הניהולית, בחברת העמיתים ובקהילה בה הם פועלים.

אם יש הזדמנות בקורונה, זו ההעלאה לראש הפירמידה של המגע, הקשר האישי, הקשר האנושי ותחושת השייכות, שכל אחד מאיתנו רוצה וצריך לחוש.

ניצול הזדמנויות במערכת החינוך

הדברים החשובים באמת, אחרי שמסך העשן של ההתארגנות יתפוגג:

איך ניתן מענה לתלמידים החלשים? מהם המקצועות החשובים במערכת? איך נכון לבצע למידה דיגיטלית?

יש לנו הזדמנות לבחון את המענה לשאלות הללו מפרספקטיבה חדשה:

- מושגים שמשנים את משמעותם - למידה דיגיטלית, למידה עצמאית, תשתיות טכנולוגיות. היום אנחנו מתחילים להבין את הפוטנציאל של מעורבות ההורים, של מיומנויות חברתיות-רגשיות ושל משמעות המונח 'למידה עצמאית'.
- המונח גננת/מחנכת ורמת הקשר האישי המצופה ממערכת החינוך.
- מה חשוב לשחקנים השונים במערכת – לחלקם חשובה השמרנות, לחלקם חשובה השגרה, לחלקם חשובה תמיכה רגשית-חברתית, לחלקם חשובה הכנה לאקדמיה ומדידה ולחלקם קידום וסיוע של חלשים.
- כולנו מתחזקים בדעתנו, אך השאלה היא איך מגיעים למכנה משותף חדש.
- איכות וכמות - אנו מטילים את כל המשימות של החברה הישראלית על מערכת החינוך. המתח הגיע לראשונה לסביבה הביתית וההורים חווים את העומס שמטילות דרישות המערכת על הילדים.

השאלה שכולנו צריכים לשאול: איך ניתן להגיע למכנה משותף שיאפשר לנו לפעול יחד ולהזיז את מערכת החינוך למקום אחר? איך ניתן לוותר על הקיצוניות והרצונות של כל גוף בנפרד וליצור מכנה משותף?

לתפיסתי אנחנו צריכים להבהיר מהי דמות הבוגר שאנחנו רוצים לראות בכל גיל – לאן אנחנו רוצים שבוגר בית הספר יגיע? לאיזו רמה מצופה ממנו להגיע בסוף שנת הלימודים? בניית דמות הבוגר מחייבת התמקדות בידע, במיומנויות ובערכים, ותיווך של הסטנדרטים האלו גם להורים.

אריק מנדלבאום – מנהל ביה"ס משעולים בעתלית

בין עשייה להווייה

נתחיל בשתיקה: במקום כל הדיבורים והעשייה – לזכור פשוט להיות.

חוסר המנהיגות שאנו חווים, הרצון בשליטה, הקושי להיות באי ידיעה ולהסתגל לשינויים – כל אלה הם מופע חיצוני של המצב הפנימי של כל אחד מאיתנו.

השאלות שלי בכל יום, שהן גם התפיסה החינוכית של כל אחד ואחת:

1. לשם מה אני חי?
2. איזה אדם אני רוצה להיות?
3. באיזה עולם אני רוצה לחיות?

השינוי החשוב שאני רוצה לעסוק בו הוא השינוי הפנימי – לא שינוי מתוך המערכת או מחוצה לה, אלא שינוי פנימי עמוק, שיכול לבוא רק מבפנים.

תהליכי הלמידה וההתפתחות צריכים להתעסק ברוח האדם ולא בהספק החומר. אם בתי הספר ומערכות החינוך רוצים להיות מקום להתפתחות אמיתית של בני אדם בכל הגילאים, המערכת צריכה לעסוק בהתפתחותם כבני אדם, והידע הנוסף, החומר, צריך להיות התוספת.

שיר:

אחרי הקורונה

מערכות החינוך ימהרו לצמצם פערים

ולהשלים את החסר

ולהוסיף ימים ושיעורים ומבחנים

שחלילה לא יהיה מי שיפספס איזה שיעור מתוכנית הלימודים

כאילו כל מה שקורה עכשיו

הוא לא בעצם אחד השיעורים הכי חשובים

למי שהרשה לעצמו להיות תלמיד

כאן, עכשיו, בחיים.

ואני שואל,

מי שמפספס את השיעור הזה

איך נצמצם איתו פערים?

חדרי דיון

מתחם ארגון למידה

נושא הדין: השפעת עבודתם של בני הנוער מחוץ לביה"ס, על לימודיהם בתיכון

שם המנחה: דותן נווה 0508648764 Dotnaveh@gmail.com

על המנחה:

זים חינוכי, מורה ורכז מגמת תקשורת והפקת סרטים, הקריה למנהיגות ולמדעים אורט לוד

עוסק בהכנת תלמידים לבגרות במקצוע תקשורת וחברה, ובלמוד תחום ההפקה - החל משלב הרעיון ועל ליצירת הסרט.

מתמחה בהובלת בני נוער להכנת כתבות וסרטונים באופן בלתי פורמלי בתחומים חברתיים.

פרויקטים מרכזיים:

"הניצוץ בהוראה" – סדרה של 4 סרטונים שבהם תלמידים מתעדים את "מאחורי הקלעים" של עבודת המורה המקצועי בביה"ס

"עיר מבעד לעדשת המצלמה" - פרויקט מיוחד שמשלב צוותים משותפים של תלמידי מגמת תקשורת מלוד ומגן יבנה המצלמים ועורכים ביחד בכמה מפגשים בשני הערים.

רציונל:

עשיתי הסבה להוראה לפני 4 שנים וסוגיה ששמתי-לב אליה מהרגע הראשון, הייתה שהתלמידים אינם רואים שהנוכחות הפיזית שלהם בביה"ס היא משאב קריטי להצלחתם בחיים ולכן ללא חובת נוכחות, לא היו מגיעים לשם.

התלמידים מבינים את חשיבות ביצוע המטלות, כמו הערכה חלופית ובחינות בגרות ומתרכזים יותר בהכנה לקראתם, מאשר לקחת חלק פעיל בתהליך למידה רציף מכיתה י' ועד לסיום י"ב.

השפעת עבודה של בני הנוער על הלימודים בתיכון:

1. האם זה משפר את הכנתם לקראת החיים כאנשים עצמאיים המשלבים בין עבודה ללימודים או שיפריע להתקדמות הלימודית.

2. האם אפשר לצמצם/ לשנות את שעות ההוראה הפרונטליות ואף לעודד תלמידים לצאת לעבודה?

3. האם אנחנו מתייחסים להיעדרות מלימודים בגלל עבודה בשעות הערב והלילה, כהפרת משמעת?

4. איך ניתן להתמודד עם סוגיה של קושי כלכלי מצד משפחת התלמיד והנחיצות של עבודתו בסיוע לתא המשפחתי?

הצעות ליישום מתוך חדר הדין:

- יש צורך להציף את הנושא
- לעודד פתרונות יצירתיים
- לברר מה עושים במדינות אחרות בתחום זה
- לערוך סקר בקרב תלמידים האם הלמידה מרחוק הייתה אפקטיבית עבורם ובאיזה שעות הייתה מועילה יותר מבחינתם?
- לאפשר היעדרות ממספר מצומצם של שיעורים, באישור ההנהלה, כאשר התלמיד מחויב להשלים את החומר שהפסיד.

תובנות ומחשבות על הנושא מתוך חדר הדין:

- הנושא לא מקבל מספיק תשומת לב.
- אין מספיק התייחסות חינוכית-ערכית לחשיבות היכולת של הנער לשלב בהצלחה עבודה ולימודים.
- הפער שנוצר בין דרכי הלמידה ביסודי, בחטיבה ובתיכון לדרכים המגוונות שבה אנשים לומדים כיום הוא גדול מאוד.
- בתי הספר הוקמו בעבר על מנת להכין את הילדים לעולם העבודה, כיום לא ברור מה מטרת הלימודים, מעבר להכנה לקראת לימודי תואר ראשון באוניברסיטה או במכללה. ואם כבר בני הנוער עובדים, אז מדוע שלא נמנף זאת ונמצא את החיבור המתאים לעולם ההוראה שלנו?

נושא הדיון: מערכת שעות בית ספרית מותאמת לדור התלמידים

שם המנחה: כרמית גלעדי 052-2347600 carmitna@gmail.com

על המנחה:

מנהלת בתי ספר כ- 18 שנים ומובילה תהליכי שינוי רחבים ומתמשכים בשיתוף צוות בית הספר והקהילה. בנוסף באמתחתי ניסיון בהדרכת קבוצות מנהלים במסגרת "אבני ראשה". בעבר ניהלתי את בית הספר היסודי אזורי בקיבוץ עינת ומזה 6 שנים מנהלת את בית הספר היסודי "בן-גוריון" א'-ח' בגבעתיים המקיים תהליך ייחודיות בית ספרית. במסגרת תהליך זה נעשית עבודה משותפת על מערכת שעות שונה המשקפת את רוח הייחודיות של בי"ס הומניסטי. התהליך משתתף בניסוי של החממו"פ של משה"ח.

רציונל:

מאחר ואני מובילה תהליך רחב של שינוי מערכת השעות, נבחרו נושאי הדיון הבאים:
מה הם אבני היסוד עליהם לא נוותר במערכת השעות?
על אילו עקרונות נרצה לבססה?
מה הם הצעדים העיקריים אותם עלינו לעשות בדרך ליישומה?

הצעות ליישום מתוך חדר הדיון:

- עידוד גיוס צוותים מובילים מתוך בית הספר לקחת חלק בניסוי/בתהליך שלא נוסה לפני.
- להגמיש את מבנה העבודה של המורים.
- להגדיר יעדים ומדדים להצלחה – על מנת לשפר את התהליך תוך כדי תנועה.

תובנות ומחשבות מתוך חדר הדיון:

- דרושים מורים/חברי צוות שמוכנים לקפוץ למים ולהוביל תהליך חדש ושונה.
- ריכוז יתרונות בגין קורונה לטובת התהליך.
- שילוב יתרונות אלו עם פדגוגיה מותאמת לדור התלמידים.

נושא הדין: שילוב ערך הבחירה במערכת השעות תשפ"א

שם המנחה: מיכל זק 0543231517 mzack24@gmail.com

על המנחה:

מעצבת ומומחית בחשיבה עיצובית, מחזיקה את תיק החינוך לשעבר במועצת קדימה-צורן, מנחת מורים במסגרת נבחרת אגף מו"פ, מובילת מודל 20-40-40 בית הספר ההוליסטי ב-11 בתי ספר ברחבי הארץ.

רציונל:

המודל אותו אני מובילה מבוסס על ערך הבחירה והוא מאפשר הרחבת האוטונומיה של המורה ושל התלמיד בבתי הספר.

בשנים האחרונות יש הכרה בקשר בין אוטונומיה ומוטיבציה. הקושי הגדול הוא אופני היישום של האוטונומיה בתוך מסגרות חינוכיות קיימות. ברצוני ללבן את הסוגיה ולדון בכלים יישומיים ופרקטיקות.

- מה הקשר בין אוטונומיה ומוטיבציה בהוראה (מורים) ובלמידה (תלמידים)?
- כיצד ניתן להרחיב את האוטונומיה של המורים בתוך מערכת השעות?
- כיצד ניתן להרחיב את האוטונומיה של התלמידים בתוך מערכת השעות?

הצעות ליישום מתוך חדר הדין:

- להטמיע במערכת הלימודים קורסי בחירה, ולהכשיר את המורים לעבוד עם כלים מבוססי בחירה.

תובנות ומחשבות על הנושא מתוך חדר הדין:

- בחירה אמיתית חייבת להיות שגורה בתוך מערכת השעות של התלמידים ושל המורים.
- על מנת לפתח ולטפח ערך עצמי ותחושת מסוגלות אצל התלמיד והמורה כאחד, יש לאפשר מרחב אוטונומי להתפתחות לפי גיל, כישורים ונטיות לב.
- מתן בחירה למורה מעודד את המורה להתנסות בכלים חדשים וללמד בצורה מיטבית.
- מתן בחירה לתלמיד מאפשרת בניית אמון ותחושת מסוגלות אצל התלמיד, גם אם התוצאה/התוצר אינו נראה לעין בשלב מוקדם.
- בתקופת הקורונה זכינו להתנסויות במתן בחירה למורים ולתלמידים, זהו פתח לסדר יום חדש שצריך לנהל ולארגן אותו בצורה מערכתית שלמה גם לאחר שנחזור לשגרה.
- הוראה מבוססת בחירה מאפשרת גמישות הפדגוגית ויותר עבודה פרטנית ואישית.
- אפשר להתחיל בקטן, בפילוטרים, כדי לחוות חוויה חיובית של למידה מתוך בחירה. יש הרבה אפשרויות ליצור בחירה אמיתית במערכת השעות.
- שילוב ערך הבחירה בבית הספר הוא הכרחי בעידן הנוכחי ומערכת החינוך חייבת לצעוד לכיוון בו התלמיד והמורה ממשים ערך זה, כחלק בלתי נפרד בחינוך לעצמאות.
- בהחלט בכונתנו לקחת את ערך הבחירה ולשלב במערכת הבית ספרית.
- כשותפה בצוות ההנהלה, ארצה לכונן ולהשפיע בנושא הרחבת האוטונומיה למורים וליצור איזון חדש ואחר בין איכות וכמות תכני הלמידה.

משוב מחדר הדין:

- בכונתי להציג את העקרונות ללמידה מתוך בחירה לצוות בית ספרי ולבדוק בניית מערכת שתאפשר זאת. תודה.
- תודה על ארגון כנס חשוב מאין כמוהו! הרצאות הטד היו מגוונות מאוד והאירו את עיננו מכל כך הרבה כיוונים.
- נהניתי מאוד מהניסיון המרתק בחדר של מיכל זק. מיכל היתה עניינית, מקצועית ונתנה כלים ליישום מייד. תודה רבה.

קישור להקלטת הדין: <https://drive.google.com/file/d/1klsADriRaFNK6Ru9kUqadqYIkAYTKUZA/view>

נושא הדיון: החממה: איך משנים את מערכת החינוך בזמן הקורונה

שם המנחה: ירון אדל 050-6960299 aron@esteban.solutions

על המנחה:

יוצר ויזם, בעל ניסיון של 10 שנים בענפי היזמות והחדשנות. בעבר מנהל מחלקת החינוך במכון הישראלי לחדשנות, הקים וניהל קהילה של 200 חברות LearnTech ישראליות, וייעץ להקמת יחידות חדשנות במחלקות חינוך בעיריות. בנוסף ניהל את המחקר והפיתוח של Presentense, רשת אקסלרטורים להשפעה חברתית, שם פיתח חומרי לימוד ליזמים חברתיים, ועבד עם עשרות יזמים. כסרן במיל"ל בצה"ל, ירון סובל מ-PTSD בעקבות חוויותיו במלחמת לבנון השנייה והאינתיפאדה השנייה. בעקבות זאת הקים את "פרויקט ריסים", ארגון ללא מטרת רווח שיוצר מרחבים ציבוריים כדי לאפשר לישראלים שחוו חוויות קרב לשתף את חוויותיהם. כיום מייסד-שותף ומנהל מוצר ראשי של חברת Esteban Solutions, חברה שעובדת עם ארגונים חינוכיים - בתי ספר, אוניברסיטאות, סטרטאפים חינוכיים במטרה לעזור להם להתאים את עצמם למאה ה-21. Esteban Solutions עובדת על פרויקטים בישראל, הודו, סרביה וברזיל. במסגרת זו הוזמן להרצאת TEDx בנושא "Education Systems Hacking". בנוסף מלמד קורס בנושא יזמות חברתית בתוכנית MBA במכללה האקדמית ONO. מתגורר בתל אביב, יש לו שני חתולים וכלבה, ואוהב היפ הופ.

רציונל:

אני שותף בקהילה של 250 אנשי חינוך. מטרתם המשותפת היא יצירת מערכת הפעלה חינוכית חדשה בישראל שמאפשרת ללומדיה להתמודד עם אתגרי העולם, מתוך סקרנות טבעית ומוטיבציה פנימית המפתחים הגשמה עצמית וחברתית המושתתת על קוד הפתוח.

הצעות ליישום מתוך חדר הדיון:

- 100,000 תלמידים לומדים בחממה, 10,000 מורים מנחים בחממה, עד סוף הגבלות הבידוד החברתי.
- לעודד לשמר שינויים מוצלחים ולפתח עוד שינויים, להמשיך לאתגר את ההרגלים - כי הסתבר בזכות הקורונה שזה אפשרי.
- עולה הצורך לשתף ולערב תלמידים והורים בגיבוש תפיסות חינוכיות.

תובנות ומחשבות על הנושא מתוך חדר הדיון:

- חשיבות פיתוח מיומנויות של לומד עצמאי, פיתוח הסקרנות והמוטיבציה.
- הצורך לשינוי כבר מצליח להתקרב למסה קריטית ויש הרגשה של התכנות ממשית ליצור את השינוי.
- הבנה שסוכן השינוי במקרה הזה חייב לבוא מחוץ למערכת וליצור את שיתוף הפעולה רק ממי שמוכן כבר בתוך המערכת ובצורה של התנדבות.

משוב מחדר הדיון:

- הזדמנות פז לשנות.
- הכנס היה מאורגן ומתוזמן היטב.
- ההרצאות הקצרות בהתחלה היו מצוינות - מגוונות, ממוקדות מעניינות
- נהייתי ולמדתי. תודה!
- חלקו הראשון של הכנס היה מצוין, והיה מעניין לשמוע פרספקטיבות שונות למצב ולשינויים בחינוך בכלל.

על המנחה:

מזה ארבע שנים ראש החוג לחינוך בסמינר הקיבוצים וכן ראש המחלקה לחינוך יסודי. מובילה עם הסגל הנלהב ועם בתי ספר מתחדשים וחדשניים שינוי עמוק בצורות הלמידה ובהכנה לתפקידי החינוך. אני סוציולוגית של החינוך ותחום העניין המרכזי שלי הוא משמעות תפקיד המורה או אשת/איש חינוך בהקשרים חברתיים. בשנים האחרונות עיקר ענייני ומחקרי הוא בנושא יחס אי-שוויוני בחברה ובחינוך. לפני כשנה יצא ספרי "יחס מפלה חמקמק - בין אדם לזולתו בחברה הישראלית", ובעקבותיו אני מקיימת מפגשי "קריאה ושיחה" במסגרות מגוונות.

רציונל:

השונות האנושית כעובדה חברתית, כחיובית ולא כבעיה, היא תפיסת בסיס שלאורה אני פועלת בעבודתי החברתית-חינוכית בסמינר, בקשר עם בתי הספר השותפים שלנו ובמחקר.

השאלות שהוצגו בדיון:

שונות ולמידה מותאמת: למה זה חשוב? למה (שוב) עכשיו? איך עושים את זה?

הצעות ליישום מתוך חדר הדיון:

- בניית קהילת עניין ומעשה לקידום תפיסת הבסיס לעיל ויישום פדגוגיות מותאמות.
- הקהילה תפעל בדרכים ובערוצים מגוונים, באופן קבוע ונמרץ.

תובנות ומחשבות על הנושא מתוך חדר הדיון:

- דווקא הלמידה מרחוק מלמדת אותנו שיעור עצום על שונות ולמידה מיטבית לצד ערכה הסגולי של "קבוצה" בלמידה, שאין לקדש אותה, וגם אין לוותר עליה.
- רעיון השונות והלמידה המותאמת אינו חדש, אך הוא לא הצליח להכות שורשים באופן מסיבי במערכת החינוך.
- עידן הפוסט-קורונה הוא הזדמנות גדולה שלנו ל"ירידת אסימון" חינוכית-קולקטיבית - שונות אנושית היא עובדה ועושר, היא המצפן המוסרי והמעשי להנהגות חינוכיות, והתקווה לחברה ישראלית בריאה ומשגשגת.

משוב מחדר הדיון:

- הדבר החשוב ביותר בקרב בני האדם היא השונות האנושית! - זהו עקרון הברזל! הצו המוסרי שלנו! - לכל אחד יש ערך! לכל אחד יש מה לתרום לאחר ולסביבה!
- השונות בין בני האדם החיים באותה הסביבה צריכה להיתפס כהזדמנות, והזדמנות זו צריכה להיות כנר לרגלנו, עמוד האש ועמוד העשן שמוביל אותנו בחיינו האישיים ובחיינו המקצועיים כאנשי ונשות חינוך.
- זו ההזדמנות שלנו לא לפחד, לפרק כל מה שצריך (פרדיגמות, הרגלים מחשבתיים, צורות ארגוניות וכיו"ב) - לפרק ולהרכיב מחדש כדי לאפשר התפתחות מיטבית לכל אדם.

קישור להקלטת הדיון:

https://drive.google.com/file/d/1v_zhRYx-aRBmFJ4fD_HOVydqhfnQnAOm/view

נושא הדין: הקניית ידע ויכולת בתהליכי הוראה לא מובנית

שם המנחה: ד"ר תמר פשוט 0523414065 tamar.pashut@gmail.com

על המנחה:

אני דוקטור למדעי המוח, פיזיקאית וביולוגית, מורה בהכשרה אנטרופוסופית ואקדמית להוראת הפיזיקה על יסודי. לימדתי מספר שנים בבתי ספר ובפנימייה לנוער בסיכון מגוון רחב של מקצועות (מתמטיקה ופיזיקה - הגשה לבגרות, היסטוריה, ביולוגיה ועוד). בשנה האחרונה אני מנהלת את מרכז "פשוט" - לקידום ההוראה ובחודש האחרון אני עובדת סביב השעון במיזם "מדוע" - מתוך אמונה מלאה שאפשר לייצר מציאות הוראה אחרת ביום שלאחר הקורונה.

רציונל:

הוראה המותאמת למאה ה-21 מייצרת אתגר גדול למורים - היא דורשת מהם לשחרר את האחיזה כאחרים על הידע ודורשת מהם להפוך להיות אחראים על ההתפתחות. המעבר הזה לא קל ובין השאר דורש ממורה להבין איך הוא ממשיך להקנות את כל מה שהקנה עד עכשיו, אבל בדרך אחרת, בדרך לא מובנית. האם אפשר לייצר בוגר עם אותן יכולות ואותו בסיס ידע בלי הוראה מובנית? מה דרוש ממורה להצליח ללמד בצורה לא מובנית? מה דרוש מתלמיד להצליח ללמוד בצורה לא מובנית?

הצעות ליישום מתוך חדר הדין:

- הכשרת מורים בתהליכי הוראה לא מובנית

תובנות ומחשבות על הנושא מתוך חדר הדין:

- ההוראה המובנית לא יכולה להמשיך להתקיים בעולם בו הידע נגיש וזמין לכל. עלינו ללמוד איך ללמד בצורה לא מובנית.
- התחום של הוראה לא מובנית הוא תחום חדש ולא מוכר. יש מרחבים בהם מתאפשרת הוראה שכזו אבל במרבית המרחבים החינוכיים ההוראה עדיין מובנית, ושינוי לקראת הוראה לא מובנית דורש שינוי מהותי במערכת, בחוקיה ובהגדרת מטרותיה.

קישור להקלטת הדין:

https://drive.google.com/file/d/19t8_6BY8ADpngKF55s4AOAgsNuOeQy7I/view

נושא הדין: מה עושים עם תלמידים שאין להם כלים ואין להם מענה במצב חירום

על המנחה:

מורה לאנגלית /מדריכת תקשוב/מדריכה פדגוגית

רציונל:

חלק לא קטן מהתלמידים הפסידו את החוויה הלימודית של הלמידה מרחוק בנוסף לחומר ולמשימות שהועברו ולא קיבלו אף מענה הם נשאר מאחור.

הצעות ליישום מתוך חדר הדיון:

- הקלטת שיעורים במגוון מקצועות מוכנים מראש לכל מצב חירום פתאומי.
- הכנת חוברות ומאגר משימות שעונות על התכנים לפי תכנית הלימודים של משרד החינוך.
- השאלת מחשבים מבית הספר לתלמידים (שהוגדרו שמצבם קשה על פי קריטריונים).
- מיפוי בית ספרי מבעוד מועד של תלמידים מיעוטי יכולת.
- רכישת טבלטים לתלמידי בית הספר ושימוש ללמידה בעזרת טלפונים ניידים.
- לתת דגש על יצירת קשר אישי עם התלמידים ממעמד סוציאקונומי נמוך שאינם משתתפים בלמידה מרחוק, לגייס אותם ולעודד אותם ללמידה.
- מתן מענה וכלים ליצירת קשר אישי, רגשי והחברתי בין המורים לתלמידים.
- מעורבות של הרשות המקומית ומחלקת הרווחה/החינוך לטובת ציוד התלמידים במחשב, אם זה דרך פרויקט מחשב לכל ילד או כל פרויקט אחר.

תובנות ומחשבות על הנושא מתוך חדר הדיון:

- עולה הצורך לספק לתלמידים המוגדרים נוער בסיכון, אמצעים טכנולוגיים.
- קיימת בעיה קשה במוטיבציה הפנימית של נוער בסיכון גם במצב חירום.
- לשלב יותר מכלי אחד כדי לאפשר לכולם להצליח.
- בלמידה מרחוק טמון פוטנציאל עצום אם לומדים אותה ועושים אותה כמו שצריך.
- הלמידה מרחוק תעשה מהפך באופי החינוך וההוראה הבית-ספרי בעתיד.
- כל ערוצי התקשורת שהיוו בסיס לעבודה החינוכית לפני הקורונה השתנו, יש לעשות התאמה וחשיבה מחדש.

משוב מחדר הדיון:

- תודה רבה. כל הכבוד.
- הכל אפשרי, חשוב לשתף וללמוד מניסיונם של האחרים.
- מנחה מעולה.
- הכנס היה מעניין ומפרה מאוד.
- המנחה של חדר זה סוזאן ואכד עשתה את ההנחיה בדרך מאוד מקצועית נעימה היא הצליחה ליצור במה של שיח חינוכי פדגוגי מאוד מפרה. שיח שהוא מאוד נחוץ לעובדי הוראה בימים אלה ולא בטוח שבתי"ס מספקים אותו.
- היה מעניין, אישית הזדהיתי עם הנאמר בחדר המליאה ובחדר הדיון, וראיתי שישנם בעיות משותפות בעניין הלמידה מרחוק במגזרים היהודי והערבי.
- הכנס היה מעניין, מפרה ומועיל ונתן לנו הזדמנות לעמוד על הדברים מקרוב.

קישור להקלטת הדיון:

<https://drive.google.com/file/d/1hxivoefOGin9KAUN6bfto2Eqb7QEEdnX/view>

נושא הדין: מסגרת למידה של STEM: הזמנה לתרומה לקהילה

שם המנחה: ד"ר מיכל נחשון 0506282451 michal_na@oranim.ac.il

על המנחה:

כיום, מנהלת מרכז לפיתוח מקצועי בתחומי STEM, ק.מ.ה אורנים, בראשית דרכי הייתי מורה לביולוגיה בחט"ב ובחט"ה במשך כ' שנים, אח"כ הייתה לי הזכות להיות שותפה כמפמ"ר מוט"ב ואח"כ מוט"ל להקמה ומיסוד המקצוע עם מדענים וחוקרים בהוראת המדעים במשך י"ח שנים.

רציונל:

במסגרת המרכז לפיתוח מקצועי חשוב לקדם תהליכי ה.ל.ה בנושאי (Science Technology Engineering & Mathematics) המותאמים לאדם במאה ה-21 כמו:
• רכישת ידע, עמדות ומיומנויות לזיהוי שאלות ובעיות במצבי חיים
• הבנת מאפיינים של צורות של ידע אנושי - חקירה ותכנון
• העלאת מודעות לאופן בו תחומי ה-STEM מעצבים את הסביבה החומרית, האינטלקטואלית והתרבותית שלנו; ו-
• טיפוח נכונות לעסוק בנושאים כאזרחים קונסטרוקטיביים, מודאגים, ומהרהרים.
לצורך זאת, חשוב לחזק את תפיסת המורים כאחראים פחות על הידע ויותר על פיתוח הוראה מבוססת רכישת מיומנויות ללמידה עצמאית, אקטיבית, בסביבת למידה המאפשרת למידה דיפרנציאלית. הוראה בגישת STEM משולבת ב למידה חברתית- רגשית Social Emotional Learning (SEL) עשויה להקנות כלים להתמודדות עם חוסר וודאות ומצבים משתנים תוך יצירת אמון, אמפטיה בסביבה דיאלוגית וקשובה.

הצעות ליישום מתוך חדר הדין:

- לעודד את הנהלות בתי הספר לטפח ולאפשר גמישות מחשבתית, מחשבה פתוחה ויצירתית שתעבור מהם לצוותי ההוראה ומהם לתלמידים.
- לתת יותר חירות ומרחב פעולה למורים.
- לאפשר להם ללמד מה שמעניין אותם ומה שמעניין את הלומדים.
- להגביר שיתופי פעולה עם רשויות מקומיות תוך טיפוח יוזמות קהילתיות.

תובנות ומחשבות על הנושא מתוך חדר הדין:

- להמשיך לקדם את התחום בזיקה חדשנית ובחיבור למרחבים פוטנציאליים מחוץ לבית הספר.
- לקדם הכשרות מורים בנושא.
- כדאי לפתח שיח ממוקד לומד ורלוונטי ללומד ולא רק ממוקד תכנית לימודים הגמונית.
- לאפשר לתלמיד לקחת אחריות על תהליך הלמידה שהוא החשוב ופחות תוצר הלמידה.
- להתחיל ללמד דרך פרויקטים אך צריכה עוד הרבה עזרה ותמיכה.
- לכל תלמיד עולם עשיר משלו, חשוב לאפשר לו להתקדם עם נטיות ליבו, לשאול שאלות, להעלות בעיות- כך שיהיה פעיל יותר. לצורך זאת – 1. חצי יום עד יום בבית עם ליווי בזום, בסיום הפעילות. התלמיד יביא את הפתרונות, יחקור את שמעניין אותו וימצא את התשובות. 2. למידה במקומות עבודה של הורים. 3. יצירת קשר עם עסק/ בית מלאכה/ craft שרוצה להיות בקשרים הדדיים עם ביה"ס.
- לזהות בתי"ס שבראשם מנהלים פורצי דרך, לפתח מערך תמיכה בבתי"ס ולהטמיע זאת בתשפ"א.

משוב מחדר הדין:

- היה מפגש מעניין מאוד למדתי ממנו המון, וצריך ללמוד עוד.
- למובילים - ישר כוח על היוזמה החשובה ועל ההתגייסות המהירה למימושה המלא.

נושא הדין: שיתוף בני נוער בקבלת החלטות וזכויות יתר של מבוגרים.

שם המנחה: איתי קרויטור 054-2122565 itaikr34@gmail.com

על המנחה:

איתי קרויטור, בן 16 מחיפה, לומד בתיכון עירוני ה'. מכהן כיו"ר הוועדה האתית משפטית במועצת התלמידים והנוער הארצית וסגן יושב ראש במועצת התלמידים והנוער המחוזית. במסגרת תפקידיי אני פועל כדי להגן על זכויות הנוער ומייצגו בפני שלל מקבלי החלטות ואחראי לתקינות ופעילותן של מועצות התלמידים והנוער ברחבי הארץ. בעבר הייתי חבר בדירקטוריון הנוער של היחידה לחדשנות טכנולוגית של משרד החינוך. השתתפתי בצוותי חשיבה והיגוי והאקטונים שונים לנוער. בתחילת השנה אף יזמתי האקטון נרחב, בשיתוף של אינטל ועיריית חיפה, אשר היווה את יריית הפתיחה של "HaifaUpYoung" - קהילת יזמות לנוער חיפאי. בנוסף כיהנתי בתפקידים שונים במועצה העירונית של חיפה, שם הובלתי והייתי שותף בקבלת החלטות משותפת במגוון תחומים של הנוער עם עיריית חיפה.

רציונל:

במסגרת תפקידי אני פועל להעלאת המודעות לנושא שיתוף בני נוער ולקידומו מול קובעי מדיניות ברמות שלטון שונות (רשויות מקומיות, חברי כנסת, ומקבלי החלטות במשרדי ממשלה כגון משרד החינוך).

הצעות ליישום מתוך חדר הדין:

הקמת וועדות ברמה לוקאלית בית ספרית וברמה רשותית מחוזית וארצית.

תובנות ומחשבות על הנושא מתוך הדין:

- מהו שיתוף נוער בתהליכי קבלת החלטות?
- מה הם הקשיים הטמונים בהליך השיתוף?
- היכן ניתן לשלב את הנוער בתהליכי קבלת החלטות במערכת החינוך בעידן הפוסט קורונה?
- הנושא יקדם את מערכת החינוך בעידן הפוסט קורונה בכך שהיא תפעל באופן שאינו מנותק מהנוער ותופש אותו כמשמעותי להחלטות המתקבלות בשבילו.

משוב מחדר הדין:

- כיבוד אוטונומי של בני נוער מקדמים אותם מבחינה ערכית ולקיחת אחריות על החלטותיהם.
- החינוך לערכים המתחבר לעשייה בפועל של קבלת החלטות וישומן ביומיום של בני הנוער מיטיב את איכות חייהם ומעמיק משמעות.
- הובלת דיון ערכי עם התלמידים ותכנון יישומי בקהילה בזיקה להחלטותיהם.

קישור להקלטת הדין:

https://drive.google.com/file/d/156xzpBKefr98c9nNpqxWMOPNN_ikjubR/view

מתחם למידה מקוונת

נושא הדין: למידה מרחוק בזמן שגרה

שם המנחה: גלית ולין 050-6529969 Galit.valin@edtech.haifa.ac.il

על המנחה:

טכנופדגוגית, לומדת מרחבי למידה עתידיים מבוססי לומד או מקום. אשת חינוך כעשרים שנה, יוצרת, מייקרת ויזמית של פרויקטים קהילתיים שונים.

רציונל:

התועלות בלמידה מרחוק הן רבות ולצדן אתגרים שונים: שמירה על מוטיבציה ועניין בלמידה לאורך זמן; התאמת הפדגוגיה לאינטראקציה חדשה; עידוד למידה עצמאית תוך שת"פ עם קהילת לומדים ועוד. פיצוח, אפילו חלקי, של חלק מן האתגרים ישרת את הלומדים ביום שאחרי הקורונה.

הצעות ליישום מתוך חדר הדין:

- הכשרת הצוות הן מבחינת כלים ופלטפורמות והן מבחינה טכנו-פדגוגית.
- החלטה של משרד החינוך אם לעבוד עם פלטפורמות חיצוניות כמו גוגל קלאסרום או לחילופין התמקדות במערכת למידה פנימית (משו"ב/סמארטסקול/מודל) אך בתנאי שאלו ישודרגו ויותאמו הן מבחינת היכולת לעמוד בעומס והן מבחינת ההיצע של הפלטפורמה עבור הלומד והמלמד.

תובנות ומחשבות על הנושא מתוך חדר הדין:

- השיח הציבורי המגוון המפגיש אנשים בעמדות שונות, ממקומות שונים - חשוב ובונה הבנות חדשות לגבי השאלה הגדולה על מהו חינוך ומה תפקיד המורה/המערכת. מעורר שאלות.
- עולה הצורך בשינוי בריכוזיות של הסמכויות ו"הורדה" שלהן אל השטח - אל הרשויות המקומיות, המנהלים והמורים.
- כל שיח כזה מייצר עוד אדוות קטנות

משוב מחדר הדין:

- התחום תופס תאוצה
- יש ללמוד את התחום
- נהייתי מאוד מהמנחה.

קישור להקלטת הדין:

<https://drive.google.com/file/d/1UdjQ4XgiWPqGLBm4Hj9y3PSrxWYz9jW/view>

נושא הדין: טכנו-פדגוגיה וחדשנות בשירות ההוראה.

שם המנחה: מרווה מקלדה 0502111652 Marvam@atid.org.il

על המנחה:

מנהלת תחום טכנו-פדגוגיה וחדשנות ברשת עתיד לחינוך, מרצה במכללת גורדון לחינוך ופרוייקטורית הטמעת למידה מרחוק ברשת עתיד לחינוך. חוקרת הטמעת תוכנות לניהול פדגוגי במגזרים השונים בישראל במסגרת תואר שלישי.

רציונל:

למקד להדגיש ולכוון את תפיסת הטכנו-פדגוגיה.

הצעות ליישום מתוך החדר דין:

1. הדרכות והשתלמויות למורים שישנו תפיסתם לגבי תפקידם החינוכי והגמישות החינוכית
2. שינוי תפיסה מערכתית בכל הארץ לכיוון השפה החדשה של הכיתה היברידית

תובנות ומחשבות על הנושא מתוך חדר הדין:

- שיעור מקוון הוא לאו דווקא שיעור טכנו-פדגוגי, זה עדיין רחוק מלהיות כך, העמקת ההבנה בהבדל בין הוראה בכיתה מקוונת לבין טכנו-פדגוגיה.
- היציאה מהמקום הבטוח ואי שעתוק של ההוראה בכיתה לכיתה המקוונת. להכין מצגת או לבנות שיעור מרחוק ולהיות מרותק למסך וללמד באותה שיטה פרונטלית לא עונה על הדרישות, לא נחשב לטכנופדגוגיה וחדשנות.
- צריך לצאת מהקופסה ולהעביר שיעור שונה, לשלב משחקים מעולמם של הילדים ולרתק אותם בדברים שיעניינו אותם.
- למורים אין את המיומנויות וההכשרות והליווי הנדרשות בכדי לעבור לטכנו-פדגוגיה, לבנות מערך של תמיכה טכנית למורים ולהכרות עם אפליקציות
- חשיפה לאופקים חדשים למחשבה לתכנון ולרלוונטיות של שיעור מקוון
- חשיבות שמירת על קשר האישי יומיומי גם בפלטפורמה המקוונת
- מודל 10% ב 100%
- להתחיל לנוע לכיוון הכיתה היברידית ביום שאחרי קורונה, לנוע עם תובנות מהתקופה ולא לחזור אחורה ליום שלפני קורונה.
- להשתמש בטכנולוגיה לשיפור ההוראה המקוונת גם בשגרה
- האיזון בין הלמידה הסינכרונית לא- סינכרונית.

משוב מחדר הדין:

- למדתי הרבה מהמרצה, נראה שיש לה הרבה מה להגיד ומה לתת, נהנית.
- כנס חשוב מקווה שיהיו עוד, מכל מלמדי השכלתי.
- הכנס היה מעניין מאוד ומעשיר והמרצה העבירה את החומר בצורה מעניינת מאוד.
- המנחה העבירה את המפגש בצורה מקצועית וידידותית, למדתי הרבה מהחומר שהועבר.

קישור להקלטת הדין:

<https://drive.google.com/file/d/12Yavop0Pz3PRn7wIHSxLToTK7XAIM398/view>

נושא הדיון: תפיסות מורים בנוגע לשילוב הוראה סינכרונית וא-סינכרונית בבתי הספר התיכונים

abigail.a.surkis@gmail.com

0549935200

שם המנחה: ד"ר אביגיל עדין סורקיס

על המנחה:

רכזת רשתית תחום דעת אנגלית, רשת עתיד; מרצה ומדריכה פדגוגית במכללת אלקאסמי; מנטורית במסגרת תכנית דוקאטוס מטעם משרד החינוך; מנחה פדגוגית במשרד החינוך. בעבר הובלתי שיתופי פעולה בין המגזרים במסגרת תפקיד בית ספרי. ניהלתי בית ספר יסודי כשנה.

רציונל:

תקופת הקורונה זמנה לנו שיח בנושא הוראה סינכרונית וא-סינכרונית. כראש תחום ברשת וכמדריכה פדגוגית, נראה שמורים עסקו בכך כל העת. האם לשלב? כיצד לעשות זאת? האם קיימים הבדלים באופן השילוב ברמות השונות/גילאים שונים? וגם, האם הוראה זו רלוונטית לתקופת פוסט-קורונה? אם כן, באיזה אופן? אלו רק כמה דוגמאות לשיח שהתקיים.

הצעות ליישום מתוך חדר הדיון:

- לשוחח על הנושא
- לנסות ולבנות מודלים שונים על סמך הניסיון, התיאוריה, הצרכים השונים.
- יש ליצר פיילוטים שונים וללמוד מהם.

תובנות ומחשבות על הנושא מתוך חדר הדיון:

- זוהי הזדמנות חד פעמית ליצור משהו אחר.
- אני מאמינה שזוהי הזדמנות ליצור מציאות אחרת על פיה ניתן לשלב הוראה סינכרונית וא-סינכרונית וליצור מערכת שעות אחרת, מפגשי למידה אחרים השוברים את מחסום הכיתה, היישוב, המדינה, מערכת השעות הרגילה ועוד.
- חשוב ליצור מפגשים לחשיבה משותפת שמאירה השקפות מגוונות מהיבטים שונים.
- נוצרה הזדמנות בלתי מתוכננת לשינוי דרכי הערכה - כיצד מנצלים אותה?
- לשלב במפגשי ההדרכות את תפיסת הפדגוגיה הדיגיטלית על היבטיה השונים.
- שילוב כלים דיגיטליים בהוראה הוא הכרחי גם ככלי סינכרוני וגם אסינכרוני, אך יש לשלב בשני האופנים, מעורבות רגשית ושיחה בגובה העיניים עם התלמידים; כמו כן צריך לשאוף לכלים דיגיטליים שניתן לערב בהם את ההורים.
- יש לבטל את בחינות הבגרות במתכונתן הנוכחית ולחשוב על שיטות הערכה רציניות ונכונות יותר למאה ה-21, תוך שימוש בכלי לימוד דיגיטליים המבנים את הידע וכלי הערכה מעצבים דיגיטליים.

משוב מחדר הדיון:

- תודה רבה לד"ר אביגיל עדין סורקיס על הנחיית המפגש הפורה, ועל שזימנה דיון מעניין המבוסס על מחקרים. יישר כח! בנוסף, תודה על חלקו הראשון של הכנס. היה מעניין מאוד וחשוב.
- אשתמש יותר במצגות אינטראקטיביות, פגישות זום וגוגל פורמט.
- היה מעניין מאוד ומהנה. מכל מלמדיי השכלתי.

קישור להקלטת הדיון:

<https://drive.google.com/file/d/1n6leyLEwRslUc-DRj1FeqqA7sHhbKmAz/view>

נושא הדיון: האם הלמידה מרחוק מחסנת נגד למידה? העולם הפנימי שלנו קופץ לקדמת הבמה.

שם המנחה: דן סממה 0547682468 d.semama@gmail.com

על המנחה:

כיום אני רכז מו"פ בכפר הנוער אמי"ת פ"ת ומרצה בזמני הפנוי על חינוך. יזמתי והובלתי פרויקטים חינוכיים-פדגוגיים ואני כיום מסייע לפרויקטים כאלו (ולמורים שאפתנים) להיבנות ולפרוח. לאחר כמעט עשור של עבודה עם נוער בסיכון, התחלתי בשנתיים האחרונות לשים דגש גדול על עולמם הפנימי של כל המשתתפים בשיח החינוכי – מה שאני קורא לו: **VIBE** ואני מאמין גדול בחשיבות שינוי השימוש בשעות ההוראה ובמבנה שבוע העבודה של המורים.

רציונל:

התלמידים שלנו לא מצליחים ללמוד מרחוק. נקודה-סוף. שלל התמריצים החיצוניים (ציונים, בגרויות וכו') לא מצליחים להניע שינוי ואנו מוצאים קושי עצום במציאת תמריצים פנימיים מרחוק.

- האם ישנם מורים/תלמידים שלא מסוגלים ללמוד מרחוק?
- האם יש סיכון בלמידה מרחוק?
- מה הקשר לעולם הפנימי שלנו ושל התלמידים שלנו?

הצעות ליישום מתוך חדר הדיון:

- לבצע תהליך של זיהוי **VIBE** כיתתי – אווירה שיסודה ברגשות וחוויות התלמידים לפני שניגשים ללמידה.
- לפתוח את ימי הלימודים במעגלי שיח בכיתות – בואו נשוחח יחד על: "מה עובר עלי?".
- לייצר גיבוש באופן כללי באמצעות עניין משותף – גם מורים יכולים ללמוד מתלמידים.
- הכשרת מורים לתיעול הכישורים האישיים של המעורבים בלמידה.
- להעביר את "כדור" השיח אל התלמידים – מה הם לומדים ממה שעובר עליהם/עלינו?

תובנות ומחשבות על הנושא מתוך חדר הדיון:

- אין פוסט קורונה! הכל מתחיל היום, עכשיו. יצירת שיח רגשי היא חובה המוטלת עלינו כאנשי חינוך.
- הקורונה לימדה אותנו שבמבנה השיעור הקלאסי פגום. אפשר לנהל הקניות קצרות יותר ולאפשר יותר מעורבות תלמידים.

קישור להקלטת הדיון:

<https://drive.google.com/file/d/1eo8Fh2JTK6na-dTwuiEhFmqzZG-ieOxw/view>

נושא הדיון: שינוי הלמידה מרחוק לאפליקציה ומשחק

b_kurant@yahoo.co.uk

0525993407

שם המנחה: ברק קורנט

על המנחה:

יועץ חדשנות דיגיטל ומצוינות תפעולית

רציונל:

התלמידים מרותקים למסכים אבל מרוחקים מלמידה מרחוק. מעניין אותי לבחון ממה הפער נובע וכיצד נוכל לצמצמו. פיתוח קווי מחשבה, אסטרטגיה למידה, ופיתוח שעורי למידה כיצד עוברים ללמוד בסלולרים? כיצד עוברים למטלות קצרות עם חיזוקים חיוביים? כיצד יוצרים מוטיבציה, סקרנות, יצירתיות?

הצעות ליישום מתוך חדר הדיון:

- פיתוח קווי מחשבה
- אסטרטגיה למידה
- פיתוח שעורי למידה

תובנות ומחשבות על הנושא מתוך חדר הדיון:

- העברת שיעור כפי היה בכיתה במשך 45 דקות ללמידה מרחוק לא מביא להצלחה, הגירויים מסביב גדולים, ותלמידים מתקשים להתרכז ולהתלכד.
- חשוב לנצל את משבר הקורונה כהזדמנות לבחון ולעשות שינוי בשגרה של מערכת החינוך
- בכיתות של התלמידים הבוגרים יש אולי לחשוב על מעבר להפיכת השיעור, לסדרת שיעורים קצרים שאורך כל אחד מהם הוא עד 10 דקות לנושא 2 דקות הצגה 6 דקות החומר ו 2 דקות סיכום שמיד לאחריו יש כ 4 שאלות להמחיש אם החומר הובן ונקלט ובסיומו עוברים לשיעור הקצר הבא, את השיעורים אפשר לעשות /לבצע מתי שרוצים בפרק הזמן שניתן
- אין מענה אחד שטוב ונכון לכולם תמיד, חייבים להתחיל לחשוב מגוון ודיפרנציאלי
- ליצור קהילות / קבוצות של שיתוף ידע במקום אחד ובו נחליף מידע / חומרים סיפורי הצלחות וכישלונות.
- להשתמש במשחקים / הצגות / סרטים המלווים את הלמידה.
- לכל שכבת גיל יש לחשוב מה הוא המשחק / אפליקציה המתאימים עבורם

קישור להקלטת הדיון:

<https://drive.google.com/file/d/1ZAFoYpQxTYWs6LN45ozHxPcCxPDBOGtF/view>

נושא הדיון: למידה רלוונטית לחיים - איך עושים אותה מרחוק?

שם המנחה: יולי חרומצ'נקו 050-5656109 yuliek@democratic.co.il

על המנחה:

מנהלת שותפה בתוכנית חלוץ חינוכי של המכון הדמוקרטי, מלווה אנשי חינוך בתהליכי שינוי.

רציונל:

כמנהלת תכנית שמנחה מורים צעירים בהקשר של מנהיגות חינוכית, השאלה המובילה כרגע: איך הופכים למידה מרחוק לרלוונטית לתלמידים ולעולם?

הצעות ליישום מתוך חדר הדיון:

- הכשרה וליווי מורים ומנהלים שזה המיקוד שלה
- פלטפורמות שיתופיות נוחות לשיתוף רעיונות וידע

תובנות ומחשבות על הנושא מתוך חדר הדיון:

- יש דרכים מגוונות לעורר מוטיבציה ללמידה גם אם היא מרחוק
- אפשר לתכנן באופן יצירתי מגוון של תוצרי למידה המחברים טכנולוגיה לפדגוגיה
- לעשות שימוש בתהליך השיתופי שיוכי הציגה לבחירת נושא לחקר במסגרת הנחיית מובילי קהילות למידה.

משוב מחדר הדיון:

- דיון מעניין מאד, אשמח להיפגש עם יולי חרומצ'נקו שוב.

שם המנחות: ספירת רוטמן וענבל סטביצקי הוכמן 0526543378 drillim.il@gmail.com

על המנחות:

ספירת וענבל מורות ויזמיות בתחום החינוך. הקמנו יחד את מיזם "דרילים" פלטפורמה חברתית לפיתוח כישורי כתיבה דרך תחומי עניין אישיים. מיזם אשר פותח במסגרת תכנית מיינדסט ליזמות חינוכית ובהשתתפות תכנית 'מנהרת הרוח' (החממו"פ) של אגף מו"פ וניסויים במשרד החינוך.

ספירת רוטמן - בעלת תואר ראשון בהוראת מדעים ממכללת "דוד ילין", תואר שני בלימודי סביבה מאוניברסיטת ת"א. מורה למדעים ושפה בעיקר ביסודי עם התמחות של הוראה מתקנת. עוסקת בהוראה מזה 11 שנים ומתמקדת בקידום פדגוגיה בהתאמה אישית פרסונליזציה בחינוך, כחלק מראייה רחבה של האקוסיסטם שבו אנו חיים. מפתחת תוכן והשתלמויות מורים בתחומי טכנולוגיה בשירות הפדגוגיה. בשנה הנוכחית מורה מובילה בצוות הקמה של בית הספר הדמוקרטי ביבנה.

ענבל סטביצקי הוכמן, מורה מזה 14 שנים, מחנכת, מנחת מועצת תלמידים ומורה למדעים בחט"ב. בעלת תואר ראשון בהוראת ביולוגיה וכימיה בחינוך העל יסודי מטעם מכללת לוינסקי ובעלת תואר שני במדעי היהדות מאוניברסיטת תל אביב. בוגרת תוכנית הכשרת מנהלים של משרד החינוך "אבני ראשה". ב-2011 זכתה בפרס פיקוח חינוך מחוזי. ב-2015 זכתה בפרס מורה מצטיינת מטעם עיריית יבנה. פעילה חברתית בתחומם רבים ביניהם מתנדבת בארגון ניצולי שואה ופרויקט "זיכרון בסלון".

רציונל:

1. מהי למידה ברשת? וכיצד הרשת מאפשרת לתלמידים כמו לבוגרים ללמוד לאורך החיים?
2. לשם מה צריך יכולות כתיבה בעידן הרשתות החברתיות?
3. איך עוברים מהוראה פורמלית לליווי תהליכי למידה וצמיחה אישית בעידן הרשתות החברתיות?

תלמידים רבים נמצאים ברשתות החברתיות איתנו או בלעדינו. גם הם, כמונו, מבינים את כוחה של הרשת כוחה של קהילה, כוחה של במה חברתית. מנחים בתחומים רבים כמו מוזיקה, בידור, קואצ'ינג ספורט ועוד הבינו כי הבמה הזו מאפשרת לכל אחד לייצר את התוכן שלו להתקדם ולהתפתח בלי מסננים של חברות ענק השולטות בנכסי התרבות של כולנו.

גם בית הספר יכול להפוך לכזה ולאפשר לתלמידיו ליהנות מכוחה של רשת לקדם הזדמנויות ללמידה ליצירה ולהתפתחות בסביבה מוגנת ומצמיחה. זה מה שאנחנו עושות בימים אלו במסגרת הקמת הפלטפורמה החברתית "דרילים" אשר מאפשרת לתלמידים לבחור את התוכן ולמורים לייצר מסגרת למידה **הנשענת על הנחייה וליווי תלמידים בתהליכי התפתחות וצמיחה אישיים כאשר מיקוד ההוראה עובר מתוכן וידע לכלים ומיומנויות**, אתיקה והתנהלות חברתית בסביבה רלוונטית ומותאמת לצרכי הלומד.

הצעות ליישום מתוך חדר הדין:

- פיתוח יכולות המערכת לתת מענה ללמידה אישית ברשת חברתית, ובכך להגביר ולשכלל את דרכי הפרסונליזציה בחינוך תוך מתן במה חברתית אותנטית לתוצרים ברי השפעה חברתית ומקום לביטוי הקול האישי.
- הבנייה של מתודות ללמידה רשתית – הכוללת למידה רב תחומית, למידה מבוססת הקשר, למידה בתוך רשת מקצועית (Network), למידה ברשת חברתית, למידה בקהילות עניין שאינן תלויות מיקום ועוד.
- פיתוח כלי הנחייה למורה במעבר מהוראה פרונטלית להנחייה היברידית.
- יצירת מבנים רשתיים מורכבים אך פשוטים לתפעול.

על המנחה:

מנהלת תוכן ופיתוח במרכז לטכנולוגיה חינוכית (מט"ח). כמו כן אני מרצה במכללת באורנים בקורס מקוון (עוד לפני פרוץ הקורונה) ומרצה במכללה האקדמית כנרת במחלקה לחינוך וקהילה. ההתמחות שלי היא בפיתוח תכנים, פיתוח והנחיית השתלמויות מורים בנושאים: אמפתיה בין קבוצות, טיפוח גישה רבת-תרבותית בכיתה ובבית הספר, הגנה על הדמוקרטיה ועל זכויות האדם, חיים משותפים, לימוד משותף, כשירויות גלובליות ועוד. במכללות אני מלמדת נושאים כמו - פיתוח תוכן מקוון בהוראת אזרחות, תרבות ריבוי תרבויות ורב תרבותיות, פיתוח הדרכה, למידה לאורך החיים, מדיניות חברתית-כלכלית, שילוב האחר בקהילה ועוד.

רציונל:

תכנית הלימוד המשותף של מט"ח מקדמת שותפות בין קבוצות בחברה בישראל באמצעות הוראת עמיתים ולמידה משותפת בפדגוגיה חווייתית ושוויונית. התוכנית כוללת כ-200 בתי ספר עבריים וערביים בירושלים, בשרון/משולש, ברמלה ובצפון המקיימים ביניהם שותפויות חינוכיות בצמדים/אשכולות. צוות הלימוד המשותף מנחה את קהילת המחנכים (מנהלים ומורים) באמצעות השתלמויות וליווי פדגוגי פרטני, ותומך בפיתוח ובהטמעה של שיעורים משותפים בין התלמידים. במחקר מטעם המדען הראשי של משרד החינוך על תכנית הלימוד המשותף של מטח נמצא כי בקרב הילדים התוכנית מקדמת סובלנות ומפחיתה דעות קדומות והכללות, ולצד זאת, מקדמת הוראה פעילה וחווייתית של תחום הדעת (אנגלית, עברית וערבית). בימי הקורונה נדרשנו למצוא רעיונות יצירתיים וחדשניים להמשך קיומו של הלימוד המשותף, גם כשכל תלמיד/ה נמצאים לבד בביתם. בדיון נציג את הרעיונות שיישמו, נעלה דילמות שליוו אותנו ונחשוב ביחד על רעיונות נוספים ואפשרויות לשילוב התובנות בעידן הפוסט קורונה.

הצעות ליישום מתוך חדר הדיון:

גם בעידן הפוסט קורונה נרצה להמשיך בתכנית ולוודא שהרבה תלמידים יוכלו ללמוד ביחד, להכיר זה את זה, לטפח כשירויות גלובליות ולהיות מוכנים יותר לשוק העבודה המגוון. לימוד משותף מקוון מאפשר להמשיך את התכנית ולהרחיב אותה לבתי ספר נוספים. במקרים רבים יש קושי לתאם הסעות ומערכות, ויש גם בתי ספר הנמנעים ממפגשים פנים אל פנים. שילוב שיעורים מקוונים מאפשר להוסיף שיעורים, לחזק את הקשר ולהרחיב אותו למגוון בתי ספר.

תובנות ומחשבות על הנושא מתוך חדר הדיון:

- לצמצם את הפער הדיגיטלי בין בתי הספר.
- לקדם השתלמויות מורים וקורסים במכללות, המכינים את הסטודנטים והמורים לחיים בחברה מגוונת.
- לשלב בפרקטיקום התנסות בבתי ספר עם אוכלוסייה שונה והתנסות בלימוד משותף בין קבוצות.
- להכין תלמידים לחיים בחברה מרובת תרבויות.

משוב מחדר הדיון:

- בימים אלו מפגשים בין מגזר ערבי ליהודים חייבים להמשך.

על המנחה:

בוגרת תואר שני מטעם האוניברסיטה הפתוחה - טכנולוגיות ומערכות למידה. רכזת פדגוגית, רכזת מדידה והערכה, מדריכה, ומורת מורים- מובילה קהילה מקצועית לומדת (PLC). יוזמות חינוכיות: 1. קידום למידה מבוססת פרויקטים ועיצוב מרחב למידה חדשני ברוח השיטה. 2. עיצוב מרחב למידה חדשני למורים בהתבסס על העקרונות של מודל ה-PLC.

רציונל:

- מהם האתגרים החדשים במרחב הווירטואלי? וכיצד ניתן להתמודד איתם? - כיצד ניתן ל"מגנט" את תשומת לבם של התלמידים לאורך השיעור? כיצד ניתן להגביר את מידת מעורבותם? כיצד יוצרים אינטראקציה עם התוכן, עם המורה ועם העמיתים בביתה?
- האם אותו מערך שיעור רגיל ישמש גם לשיעור סינכרוני?
- מהם העקרונות לשיעור סינכרוני איכותי? ומהם הפרמטרים להערכתו?

סביר להניח, שכלים דיגיטליים ישמשו את קהל המורים ואנשי החינוך בעידן הפוסט קורונה יותר מהשגרה של אי פעם. למידה סינכרונית תתפוס מקום קבוע ורחב יותר בשל יתרונותיה הרבים. תפקידו של המורה משתנה במציאות המשתנה, אך הוא עדיין, הגורם הדומיננטי שמניע את תהליכי הלמידה, ומשבח אותם בהתאם לסביבה בה הוא מלמד. משפטו הידוע של מרשל מקלוהן "המדיום הוא המסר", שמשמעו - הצורה שבה מועבר המידע חשובה יותר מאשר התוכן שמועבר דרכה. כך גם המורה, משמש כמדיום גם במרחב הפיזי וגם בתוך המדיום הטכנולוגי.

הצעות ליישום מתוך חדר הדיון:

- הטמעת הלמידה מרחוק כחלק משגרת הלמידה בבית הספר. (למידה היברידיית)
- שינוי תפיסה ביום שאחרי- תפקידו של המורה בעידן החדש, צמצום בחומר הלימוד /בהיקפם של תכניות לימודים.
- תכנון מפורט לכל מפגש סינכרוני תוך התייחסות להיבט הרגשי ומציאת דרכים להתחברות ולהענקת יחס אישי.
- יצירת שיתופי פעולה כלל ארציים אונליין.

תובנות ומחשבות על הנושא מתוך חדר הדיון:

- אתיקה וייעול הוראה סינכרונית. שימוש באמצעים מגוונים, בבניית מחוונים אובייקטיביים ושימוש בעזרים בדגש על התנסות וחקר על מנת לפתח מיומנויות חשיבה גבוהות.
- למידה פעילה מתקיימת גם מרחוק. על המורה מוטלת האחריות להפעיל את הלומדים ולהגביר את מעורבותם בשיעור.
- למידה מרחוק מאפשרת בחירה, גמישות, וורסטיליות במצבי ובמנחי למידה שונים.

משוב מחדר הדיון:

- מפגש מעניין ומלמד תודה רבה.
- תודה רבה, נתרמתי רבות!
- כנס מאוד מרשים, יישר כח.
- מנחה נהדרת, משדרת ביטחון עצמי והתמקצעות בנושא. תודה רבה על הכנס המעניין.

קישור להקלטת הדיון בחדר:

https://drive.google.com/file/d/1d9L5ZzpyQhE3JiRiJB3Fwx3nRtFqv_0-/view

נושא הדין: מה אפשר ללמוד, וממה יש להיזהר, כשמסתכלים על ה'דשא' של השבן.

tammy.education@academy.ac.il

0546111505 שם המנחה: ד"ר תמי חלמיש אייזנמן

על המנחה:

פועלת על מנת שידע מחקרי יהיה 'שחקן' בתהליכי קבלת החלטות ועשייה בתחום החינוך. מנהלת את יוזמה- מרכז לידע ולמחקר בחינוך, האקדמיה הלאומית הישראלית למדעים.

רציונל:

האופן בו ניתן לחבר ולקשור בין מחקר למדיניות ועשייה נמצא בלב העשייה שלי. מה אפשר וכדאי לראות כשמסתכלים על מערכות חינוך בעולם בתקופה זו? ממה כדאי 'להיזהר'? ואיזה שימוש מיטבי אפשר לעשות עם המידע והידע המתקבל? הפרקטיקה של למידה מהעולם שהיתה מקובלת כל כך בתקופה זו, כדאי שתמשיך ללוות אותנו גם בעתיד.

הצעות ליישום מתוך חדר הדין:

להכיר מחקר ומידע ולשאול עליו שוב ושוב ולהתבונן בו בהקשר הישראלי.

תובנות ומחשבות על הנושא מתוך חדר הדין:

מערכות חינוך בעולם כולו מפתחות תוכניות ודרכי פעולה להתמודדות עם האתגרים שמציבה בפניהן מגפת הקורונה. בחודשים האחרונים אנו עדים לתהליכי למידה ושיתוף בידע שמטרתם לשפר את תפקודן של מערכות החינוך בתקופה זו ובעתיד לבוא. אנשי מקצוע ממדינות שונות משתפים בנתונים, בפתרונות מדיניות ובידע מחקרי רלוונטי. ניתן למיין ידע זה לשלושה סוגים מרכזיים:

- נתונים ושיתוף. למשל, מידע מתי סגרו/פתחו את מערכות החינוך; יחס בין מספר תלמידים ל-'מכשירי קצה', תמונות איך נראות כיתות לימוד עם החזרה המדורגת לשגרה וכד'
- מחקר עכשווי. בתקופה זו חוקרים רבים בכל העולם אספו נתונים והחלו בניתוחים ראשוניים, החל מאמצע אפריל התפרסמו ממצאי מחקר ראשוניים בתחומים ונושאים רבים. למשל, קשרים בין חוסן מורים להרגשת תלמידים; מוטיבציות שונות לשמירה על תקנות ועוד.
- עיבוד, הנגשה, הגשה ו-'התאמה' של ידע מחקרי קודם לתקופה זו. למשל, מחקרים 'ותיקים' על חומרי למידה דיגיטאליים, תפקיד (ותפקוד) מורה בשעת חרום, הוראה מותאמת אישית ועוד ועוד תחומי מחקר הותאמו וקושרו לתקופה זו.

קישורים למחקרי חינוך בתקופת משבר הקורונה - [כאן](#), באתר היוזמה- מרכז לידע ולמחקר בחינוך.

אל ידע ומידע מהעולם יש לנקוט בגישה המורכבת של כבדהו וחדשהו¹: כבדהו: הכרות עם מחקר וידע מהעולם מהווה מניע משמעותי מאוד לפעולה (לעיתים יותר מהכרות עם מחקר מהמדינה 'שלנו'). ידע שכזה מרחיב ומעשיר את נקודות המבט, מבליט את הצורך לשים לב לחברות/מגזרים שונים ביחס להישגים בתוך המדינה; והוא הדרך היחידה כמעט המאפשרת לבחון הצלחה של רפורמות (ביחס למרכיבי רפורמה דומים בחו"ל; מחקרי אורך). ויחד עם זאת, יש להחזיק ולזכור גם את ה'חשדהו' כשהאזהרה המרכזית היא יש להיזהר מחיפוש אחר 'מרכיב סודי' אשר אימוץ שלו, כביכול, ישנה/ישפיע על מערכת מורכבת.

¹ Singer, J.D & Braun, H.I (2018). Testing international education assessments. Science 360 (6384) עיבוד ותרגום של המאמר באתר היוזמה – [כאן](#)

נושא הדיון: האם יש (או צריך להיות) הבדל גדול בין למידה מרחוק ומקורב

שם המנחה: יעל דורון דרוך 0506492884 yaeldrdr@gmail.com

על המנחה:

יעל דורון דרוך היא מרצה ויועצת לחדשנות ולמידה, מרצה בתואר שני באוניברסיטת בר אילן, שותפה ומנהלת פדגוגית ב"מייקינג חינוך" ויזמת בתחום החשיבה הגמישה. בעבר ניהלה את Google for Education בישראל ועבדתה כמנהלת פדגוגית בארגון 'ערי חינוך' המקדם חדשנות חינוכית. ליעל כ-20 שנות ניסיון מגוון בליווי תהליכי שינוי - מרמה ארגונית, דרך המרחב המוניציפלי ועד לשיתופי פעולה ארציים.

רציונל:

- מה בין למידה מרחוק ללמידה מקורב?
- מהם רכיבי למידה עדכנית?
- מהי אוריינות דיגיטלית ומה השפעתה על מורים ואנשים בכלל?
- מה ההזדמנות בעת קורונה?

הצעות ליישום מתוך חדר הדיון:

- טיפוח אוריינות דיגיטלית בקרב מורים כחלק בלתי נפרד מהפיתוח הפדגוגי (ולא בנפרד)
- יישום טכנולוגיה כ'מגבר' לביטוי האנושי במערכת (למורים ולתלמידים כאחד)
- תוכנית פעולה הכרחית לקידום אוריינות דיגיטלית בקרב התלמידים ככלי למוביליות חברתית כי כעת הפערים נחשפים ומוגברים
- למידה מרחוק יעילה כשהיא מכילה פרקטיקות של פדגוגיה עדכנית (אקטיביות, עצמאות, עבודה בקבוצות ועוד), בדיוק כמו בלמידה פנים אל פנים

תובנות ומחשבות על הנושא מתוך חדר הדיון:

- השיבוש שנוצר בעקבות הקורונה מזמן ליווי א.נשי חינוך בתהליכי אימוץ פרקטיקות הוראה למידה והערכה חדשות (בשל ערעור ה'בטחונות' הקודמים) ואימוץ טכנולוגי
- לאן מועדות פניו של החינוך לאחר הקורונה- התמודדות עם שינויים מהותיים והתאמתם לצרכים בשטח
- יש לחשוב מחדש על משאבי המקום, הזמן, המשתתפים התוכן והאמצעים בלמידה ולהרכיבם בדרך מחודשת
- לטפח מיומנויות לומד עצמאי SEL
- קידום הטמעת טכנופדגוגיה בבתי הספר
- יש לחשוב אחרת לגבי הלמידה הדיגיטלית וכיצד נכון לשלב אותה עם השגרה ה"רגילה" לכיוון למידה היברידית

משוב מחדר הדיון:

- רב תודות, כנס מעניין מעורר השראה, ומפתח חשיבה
- הכנס היה מאוד מעניין ויעיל

קישור להקלטת הדיון:

https://drive.google.com/file/d/1JLVX12QJfLlpVQ6IZ4j3gS_kzg9H_Gv2/view

מתחם מרחב חברתי

נושא הדין: שינויים בהרגלי הקרבה - איך פועלים עם תלמידים כאשר מחיצות הכיתה נמוגות

Itamarkr@gmail.com

שם המנחה: איתמר קרמר 0523891983

על המנחה:

מנהל את בית הספר ללימודי העם היהודי בבית התפוצות, גוף חינוך שפועל להנחלת תפיסת העמיות היהודית בארץ ובעולם. בעבר, ניהלתי את בית הספר השש שנתי "שיטים" בערבה, את רשת ההכנה לבגרות של קבוצת "קידום" ואת תכנית המנטורינג של הקרן להתחדשות בחינוך YRF. מורה לאזרחות ולפסיכומטרי. כמו כן, הקמתי את מיזם Howaschool לטיפול מיומנות רפליקציה מיידית.

רציונל:

אני חש את הכאב של מורים ומחנכים שנובע מתחושת "פס הייצור". אין זמן, שיעור נגמר ושיעור מתחיל, בסוף היום קשה גם למורה וגם לתלמיד לעצור ולעבד מה היה ומה יהיה. אם נצליח לקחת ללב ולגרום לעצמנו ולתלמידים שלנו ללמוד לעצור, לחשוב ולעשות רפלקציה אמיתית, נרוויח. ימי הקורונה אפשרו לנו לעצור ולשנות את זווית הראיה "איך זה מרגיש לבקר בחדר האינטימי של 30 תלמידים? מה אנחנו מרוויחים מהאירוח הביתי? איך נייצר קרבה ופתיחות בכיתה, בשבירת מחיצות הפונקציה?" אני עובד מול מאות מחנכים ברחבי העולם. הכניסה האינטימית לסלון ביתם שינתה את התקשורת בינינו. פתאום הפאסון המקצועי נזנח, החליפה פינתה את מקומה לטי-שירט, והכל קרוב יותר ומידי. ובאופן לא מפתיע: גם הרבה יותר אפקטיבי. בואו נעצור, נתבונן ונשתפר.

הצעות ליישום מתוך חדר הדין:

- לשמר אינטימיות. שיחה אישית גלויה מול כל תלמיד.
- לתת לתלמידים בחירה מתי ואיך הם שותפים בשיעור
- משבצות זמן צבועות בלו"ז ללמידה עצמית והתמקדות בעבודת המורה ובעבודת הצוות.
- מנטורינג למנהלים- להקדיש תקציב וזמן לפיתוח אישי ומקצועי למנהלי בתי הספר.
- לייצר מערכת משובי שיעור וולונטרית ולהזמין את המורים ללמידה והתבוננות על עבודתם ולעודד למידת עמיתים.

תובנות ומחשבות על הנושא מתוך חדר הדין:

- התקופה הזו דוחפת אותנו לחשיבה מחדש על צורת הלמידה, תפקיד המורה והחינוך בכלל במאה ה-21. יש חשיבות מכרעת ליחסים הבינאישיים בין המורה לתלמיד הרבה מעבר לשיעור או לצורת ההעברה
- פיתוח תכנים מקוונים לאורך כל השנה שישמשו מורים, עירוב מורים בתהליך הפיתוח וההעברה.
- בזום התלמיד היה יכול להתעלם מאיתנו והיינו רואים את זה. גם בכיתה הם עושים את זה, האם אנחנו רגישים לכך?
- הבנה, והכלה ורגישות, קשר יותר אינטנסיבי עם ההורים. מעורבות ההורים חשובה מאד ומגבירה את חוזק הקשר עם התלמיד
- לא לחזור למה שהיה. לצאת מהתבניות של כיתה אחת, מורה אחד 30/35 תלמידים.
- התפקיד של המורה הוא לא "להעביר את החומר". התפקיד הוא לפתח אמון, השראה, אתגר סקרנות, בטחון עצמי, מיומנויות. כמה אנחנו באמת עושים את זה מוך הזמן שיש לנו?

משוב מחדר הדין:

- מקווה מאוד לפעול כך בכיתה עם 40 תלמידים, לגלות את הצדדים הרכים יותר...
- היה מצויין!! המרצה איתמר קרמר היה פשוט מדהים, הוביל את הדיונים, נתן במה לכל אחד והכי חשוב היה קשוב ואמפטי. כל הכבוד!

<https://drive.google.com/file/d/1PBNap1lj-d-jFf7sX1dRd7n8jrGO0iGhN/view> קישור להקלטת הדין:

נושא הדיון: קידום אורח חיים בריא, תזונה, מודעות אישית - פיתוח ידע לטיפול אחריות לבריאות אישית חברתית וסביבתית.

osnathacmon100@gmail.com

שם המנחה: אסנת חכמון 052-4437581

על המנחה:

פועלת מזה 28 שנים בתחום החינוך בוגרת תואר שני במנהל חינוך, מרכזת את תחום הגיל הרך בבית הספר "איריסים" כרמיאל, מנחה מורים בתחום ניהול כיתה מיטבי. מחברת הספר "סוד האושר של אריאל" שמאופיין בהבנת עולמו הפנימי והרגשי של הילד. מחברת יוזמות "שעת שיא" ו" תראו אותי" שביסודן קידום רווחתו של התלמיד. בעבר רכזת פדגוגית בפיסג"ה כרמיאל ומנחת מורים בצפון בתכנית "מפתח הלב" (בתוקף תפקידה הוזמנה להרצות בפני רכזות התכנית בנושא ערך ה"נתיבה"). יוצרת כלי אומנות וכלים שימושיים מחימר, מתרגלת מדיטציות ודמיון מודרך בשעות הפנאי, בעלת ידע רב בנושא התזונה ואורח חיים בריא.

רציונל:

כבר בגיל צעיר מתוך ניסיון אישי הבינה שבריאות ואורח חיים בריא הינם מושגים ערכיים ומהווים מפתח לרווחה ולהנאה בכל תחומי החיים. כמו כן, נוכחה להבין שהאחריות האישית המתחייבת בשמירה על הבריאות בהחלט משתלמת!!! ובזכות למידה אישית ושינוי באורח החיים שנרכש במהלך השנים התנסתה בתהליכי הבראה וחיזוק הגוף ללא צורך בתרופות. שמירה על מערכת חיסון מאוזנת וחזקה תימנע הידבקות בנגיף הקורונה / נגיפים אחרים או תמזער את נזקיה. מערכת חיסון חזקה תלויה בגורמים שונים משמעותיים ואותם יש להקנות לתלמידים במערכת החינוכית בפרט ולאוכלוסייה כולה.

הצעות ליישום מתוך חדר הדיון:

- אין לאפשר לבתי הספר ללמד אורח חיים בריא ומודעות כשיעורי בחירה או כנושאים מזדמנים תקופתיים.
- להקנות תחום זה בשגרת השבוע באופן דיפרנציאלי בכל נושא לימודי ולשלב שיעורים חווייתיים תוך מעקב אחר התקדמות התלמידים ושיתוף ההורים והקהילה. יש לפתח אחריות אישית ולהתייחס לבריאות הרגשית והנפשית של התלמיד.
- להבין שזהו תהליך מתמשך ויש לפעול הלכה למעשה בכל ארגון קיים.
- לקיים השתלמויות חובה למורים והעשרה להורים בתחום חשוב ומשמעותי זה.
- לסייע לתלמידים לטפח אחריות והתנהגויות מקדמות בריאות שיסייעו להם בעתיד.

תובנות ומחשבות על הנושא מתוך חדר הדיון:

- התובנה המרכזית כמנחה מן המפגש הנה שאורח חיים בריא הינו מכלול של היבטים רבים שחשוב לנו כאנשי חינוך לתת עליהם את הדעת ולחנך את תלמידינו ברוח זו ולהפוך את הנושא לערך חשוב ומשמעותי בתרבות בית הספר הרבה מעבר למה שנעשה כיום בשטח.
- חשוב להציף ערכים סביב נושא זה ולפעול בעוצמה משותפת מתוך כוונה להרבות טוב בעולם.
- ברוב בתי הספר בארץ מתייחסים יפה לנושא אורח חיים בריא אך יש מקום להרחיב את היריעה להסתכלות אישית חברתית וסביבתית ולשאוף לשינויים במערך הכללי והחוקתי בנושא חשוב זה.
- תובנה נוספת שעלתה מן המפגש היא שהתחום הרגשי והחיבור של גוף נפש, חשוב שיטופל יותר במסגרת החינוכית ולא דווקא רק על ידי אנשי מקצוע בתחום.
- השיח בנושא אורח חיים בריא צריך להתקיים בשגרת היום יום כמו שיעור במתמטיקה.
- חיזוק והרחבת המערך הבית ספרי בנושא אורח חיים בריא על מנת שזה יהפוך לחלק מרכזי בתרבות הארגון באמצעות מעקב, סקרים ומשובים שוטפים.

נושא הדיון: האתגרים החברתיים עם החזרה לשגרה לאחר נתק מהמסגרת.

שם המנחה: מיקי אלון 0544606261 Miki250470@gmail.com

על המנחה:

מאמן אישי לילדים יוצר ומדריך תכנית "אפשר גם אחרת" בביה"ס ומסגרות בלתי פורמאליות מזה 20 שנה. התוכנית רשומה במאגר התוכניות של משרד החינוך. התוכנית אימונית ועוסקת באוריינות רגשית והתמודדות עם אתגרים ומצבים חברתיים. מאמן אישי פרטני להורים וילדים וצוותי הוראה.

רציונל:

בשנה שעברה משרד החינוך התחיל תהליך של החלה בבה"ס, בהמשך למגמה זו בטח פוסט קורונה חובה לשים מיקוד רב לנושא. של ההתמודדות עם תסכול והעצמה אישית וחברתית. לפני חזרה למרוץ הלמידה אם הילדים לא יהיו פנויים רגשית ללמידה היה פספוס חינוכי, לאחר העצמה אישית והכלה גם הלמידה תהיה יותר משמעותית.

איך להתמודד עם הקושי החברתי בחזרה למסגרת לאחר נתק כחלון הזדמנויות להעצמה? כיצד לזהות ולהתמודד עם התסכול של החזרה למסגרת ולמידה לאחר "חופשה" ערוכה כל כך? חיזוק ותמיכה רגשית כתא משפחתי מה ניתן לעשות? התוכנית מזמנת אתגרים ומחזקת ומעצימה נקודות אלו.

הצעות ליישום מתוך חדר הדיון:

- הכנת תכנית רגשית עבור התלמידים והצוות החינוכי.

תובנות ומחשבות על הנושא מתוך חדר הדיון:

- תובנה מרכזית להכין תכנית רגשית לתלמידים ולצוות החינוכי
- התובנה העיקרית לעבוד עם התלמידים על הנושא הרגשי.
- חשוב להראות רצף לימודי. הנתק בתקופת הקורונה הוא לא חופש גדול. אין ימי היערכות ואין הסתגלות. שימוש בלמידה מרחוק באמצעות אפליקציות שונות (יוטיוב, זום וכו'). קיום שיעורים פרטניים מרחוק. אם זה עובד היום אין סיבה שזה לא יעבוד גם בשגרת לימודים רגילה.
- קבלת התלמידים בבית הספר בשיטות לטיפול חברתי ורגשי יותר חשוב מהספקת החומר הנלמד.

משוב מחדר הדיון:

- היה מפגש פורה ומעניין מאד. המפגש עם מיקי אלון היה מעניין מאד.
- לעשות חשיבה מבעוד מועד על החזרה ולתת עליה את הדעת באופן מקיף ומשמעותי. יש עמדות וגישות שונות לגבי תקופת הקורונה והיום שאחרי.
- יש לשים דגש על ההוראה עצמה ולשים לב שהיום, בעידן הקורונה, גם ההורים חלק מהשיעור.
- האם ביום שאחרי בתי הספר ישימו דגש על השלמת חומר הלימוד או הטיפול בפן הרגשי- חברתי? ביום שאתבקש לשוב לבית הספר לא אהסס ולא אמחה, אלא אחזור עם ההבנה של חשיבות המפגשים בכיתה מחוץ לעולם הוירטואלי.

קישור להקלטת הדיון:

<https://drive.google.com/file/d/1EIQnhW5jejdYQt-ddq7wztUhs80c27i/view>

נושא הדין: 'והגדת לבנך/לבתך' - ליבת החינוך בעידן משתנה

Paz_e@oranim.ac.il

שם המנחה: ד"ר פז אלניר 0523662331

על המנחה:

מנכ"לית יד טבנקין, מנהלת במכון מופת פורום ארצי של מנהלות ההכשרה ליסודי במכללות, יועצת ומלווה תהליכים חינוכיים במועצה אזורית, מובילה תהליכי גיבוש והמשגה של חינוך ביוספרי. תפקידים נוספים שעשיתי: מרצה ומדריכה פדגוגית במכללת אורנים ביסודי ובעל-יסודי, מרצה במכללת כנרת בחוג לחינוך וקהילה, הדרכה במשרד החינוך במחלקה לתכנון לימודים. הדוקטורט שלי מתמקד בגיבוש תהליכי תרבות בפרספקטיבות של חינוך וקהילה.

רציונל:

מהי ליבת החינוך בעידן המשתנה מול עינינו? מי השותפים לתפקיד המסירה? מה ייקחו איתם התלמידים כצידה לדרך לחייהם? דיוק ליבת החינוך בעידן זה והאופנים בהם ניתן לעשות זאת.

הצעות ליישום מתוך חדר הדין:

- שילוב בין אלמנטים מסורתיים בחינוך ובהוראה לבין התאמתם לזמן החדש.
- לקיים את השיח שאתם יוזמים -תברכו, לגבש מסמך עם קווי יסוד, לרתום צוותים לפתח אוטונומיה להפיכת החזון למעשה.

תובנות ומחשבות על הנושא מתוך חדר הדין:

- עקרונות הלמידה מתוך ליל הסדר. דפרנציאליות בלמידה. לשנות את המבנה הריכוזי של בתי הספר, לאפשר למורים זמן לחשיבה, דפרנציאליות ויצירתיות.
- הקורונה היא הזדמנות אדירה לשינוי ולחשיבה מחודשת על דמותו ואישיותו של המחנך ודמותו של החניך. מנהיגות לוקחים!
- למרות השינויים, עלינו להתחבר למצפן המייצר חיים (הביצי שבביצה) ולתת לו לכוון אותנו בבחירות בתהליכים שאנו מיישמים בחינוך. הקשר שבין ההגדה של פסח
- ההקבלה בין ליל הסדר להגדה של ימי הקורונה ולעקרונות הלמידה העכשוויים, מרשימים.
- העידן המשתנה (ימי קורונה המאתגרים) מזמן למורים התבוננות מחודשת על ליבת החינוך (חינוך - הוראה - למידה) ואפשרות להתפתחות ולהעצמה אישית ומקצועית.

משוב מחדר הדין:

- ההרצאה של דר' פז אלניר היתה מקורית, מרתקת, מעניינת, מעוררת מחשבה עם אנלוגיה חדשנית, תוך עידוד לשיח פורה בין המשתתפות, יישר כוח על היוזמה, על ההרצאה והשיח!

נושא הדיון: מורים פוגשים הורים בשוליים החברתיים.

שם המנחה: פרופ' מיכל ראזר 0507570108 michal_r@oranim.ac.il

על המנחה:

הדרה, ליווי בתי ספר בעבודה עם אוכלוסיות מצוקה. נראה לי שמה שקורה היום במשבר הנוכחי המציאות מקצינה. השוליים הופכים לשוליים יותר. יש חשיבות רבה ללמוד ולהתחיל לדבר על העניין.

רציונל:

הורים תמיד נחשבו לחוליה חשובה בתהליך הבית ספרי, לא תמיד ידע בית הספר כיצד לבנות את השותפות כך שבאמת תקדם את הילדים. פעמים רבות מתייחסים להורים כ"מעורבים מידי" או כ"לא משתפים פעולה". בנייה של שותפות אשר באמת מקדמת למידה אינה עניין של מה בכך. היום ההורים נגישים יותר למורים וזו הזדמנות לבחון מחדש את הקשר.

- א. מה קורה היום למורים כאשר הם "נכנסים" עמוק יותר לתוך הבתים, אשר ברובם בתים אשר מתמודדים עם קשיים חברתיים וכלכליים קשים מאד. הלמידה מרחוק מפגישה את המורים עם מציאות משפחתית של הילדים אשר בלמידה רגילה ניתן היה להתעלם ממנה. היום כולם "רואים יותר".
- ב. כיצד מבססים את הקשר עם ההורים באופן שיסייע לילדים להיות שותפים בלמידה גם מרחוק, אבל גם אחריה.
- ג. באיזה אופן משתנה תפיסת התפקיד של ההורים בתהליך הלמידה של הילדים? באיזה אופן משתנים יחסי הכוחות בין ההורים - למורים כאשר מתבוננים על קידום אקדמי של תלמידים?

הצעות ליישום מתוך חדר הדיון:

- להקשיב, להקשיב, להקשיב, להבין מה עובר על האנשים ולבנות מנגנונים אשר עשויים לסייע להם בהתמודדות (בעיקר הפסיכולוגית-חינוכית)

תובנות ומחשבות על הנושא מתוך חדר הדיון:

- המצב "אפשר"/חייב את המורים לצאת מהאזורים המוכרים, פעלו במנהיגות ונכנסו לתחומים שלא הורגלו (בקשר עם ההורים בעיקר) היו יצירתיים וחשבו בגדול. בימים כאלו השיתוף הוא חשוב ומעצים. בעתות כאלו לקהילה יש תפקיד חשוב, יש צורך לחזק את מעמדה כלפי החברים בה וכלפי אלו שהיא מטפלת בהם.

משוב מחדר הדיון:

- היה מעניין מאד, תודה.

מתחם מרחב רגשי

נושא הדיון: תחושת נראות- כלים יישומיים למישוב טקסטים של תלמידים ותלמידים

שם המנחה: ניבה ברדה 050-6688228 nivab@brancoweiss.org.il

על המנחה:

אני עובדת במכון ברנקו וייס למעלה מ 20 שנה בתפקידים שונים של הוראה של בני נוער בחטיבות ביניים ובתיכון לנוער בסיכון, הנחיית צוותי הוראה, ריכוז פרויקטים, פיתוח תכנים ועוד. בשנים האחרונות אני ראש תחום פדגוגיה מבוססת כתיבה במכון ברנקו וייס ופועלת יחד עם צוות מנחים. ות בליווי צוותי הוראה ברחבי הארץ, בבתי ספר יסודיים ועל-יסודיים. מטרתנו היא להביא לשילוב הכתיבה בהוראה כדרך להעמקת ההבנה ולהעצמה האישית של הלומדים. ות.

רציונל:

אחוז נכבד מהעשייה שלנו ביומיום עם מורים ומורות נוגע בכתיבה של משובים לתלמידים מה קורה כשאינן משוב? מדוע שווה להשקיע במשוב לתלמידים? איך הופכים את המשובים לכלי בהוראה בכלל? תחושת נראות של לומד הכרחית בכל זמן, ימי הקורונה ממחישים את הצורך אף יותר וכך הימים שיבואו אחרי.

הצעות ליישום מתוך חדר הדיון:

- הנחיית צוותי הוראה למתן משובים מקדמים ולוודא שהמישוב יהיה חלק בלתי נפרד מההוראה בכל תחום.

תובנות ומחשבות על הנושא מתוך חדר הדיון:

- חשיבות המשוב בכתב לכולם כדרך לנראות

משוב מחדר הדיון:

- האווירה הייתה נעימה ומלמדת. תודה רבה.

נושא הדין: מיומנויות חברתיות וגילוי אמפתיה בעידן האונליין-כלים להתמודדות עם לחץ מתמשך.

Rivkaal@gmail.com

שם המנחה: רבקה אלקובי 054-5514084

דוקטורנטית בחינוך מיוחד, יזמית ומיסדת B-Friend, מנמרי"ת ייעוץ-משרד החינוך, פסיכותרפיסטית, מומחית תחום בטיפול בילדי ASD.

שנים רבות עבדתי בתחום הפדגוגי/חינוכי עם ילדי ASD תוך ליווי ההורים והצוות החינוכי, מתוך כך רכשתי ניסיון רב בהבנה לתהליך המתרחש עימם ולדרך העבודה המקצועית המובילה לשינוי בכול מישורי התפקוד של הילד/ה.

ניהלתי חדרי שלוה בשדרות, טיפלתי שם תחת הדרכה וליווי מקצועי בילדים תוך כך התמחיתי בטיפול בטראומה וחרדות. ובשיטת טיפול גוף נפש, SE טיפול קצר מועד. למדתי ייעוץ חינוכי MA, לימודי פסיכותרפיה וכלים אמנותיים בטיפול. חברה באיגוד פסיכותרפיה ממוקדת ובאיגוד המטפלים והיועצים בישראל.

רציונל:

מערכת החינוך ואנשי החינוך נמצאים במצב שלא ידעו קודם. ההתמודדות הרגשית של המורים והתלמידים מצריכה התייחסות וכלים. כותבת, חוקרת ומטפלת בשאלה כיצד הלחץ בא לידי ביטוי? מה המאפיינים הייחודיים ללחץ בזמן קורונה? מה הם הכלים שניתן להשתמש בהם דרך הגוף/מחשבה/הרגשה? כיצד ניתן להשתמש במודל ההבראה של א.אנטנובסקי בהיבט החברתי?

הצעות ליישום מתוך חדר הדין:

- מתן כלים לזיהוי ההשפעות של הלחץ במעגלים השונים.
- פיתוח כלים לאנשי החינוך והתלמידים.
- שיח מעוגן עם הצוותים.

תובנות ומחשבות על הנושא מתוך חדר הדין:

- יש חשיבות גדולה מאד להוראה של מיומנויות חברתיות בתוך תכנית הלימודים באופן כללי ובביה"ס היסודי בפרט.
- חשוב שכל המורים יעברו הכשרה לעיסוק במיומנויות החברתיות.
- אני מנחת מורים וסטודנטים ובכוונתי להכניס להנחיה שלי יותר עיסוק במיומנויות חברתיות-רגשיות והדגשת החשיבות של עיסוק במיומנויות אלו במערכת החינוך.
- נושא של מיומנויות חברתיות הוא תנאי למימוש עצמי ולימודי וחבל שלא מלמדים אותו יותר בבתי הספר.
- לפעמים התלמידים החזקים לימודית נהיים לנו שקופים בנוגע למיומנויות החברתיות שלהם.
- להמשיך לייצר התנסויות חברתיות, עבודה בקבוצות קטנות, פיתוח שיח רגשי בכיתה, יותר לחדד לנערה/אם נניח הוא כל הזמן משתתף אבל לא נותן לאחרים מקום, שזו הבנה חברתית לא פחות חשובה מהצלחתו הלימודית.

משוב מחדר הדין:

- תודה על המפגש, היה מעניין ומלמד
- אני עוסקת בטיפול, בפיתוח מיומנויות חברתיות אצל ילדים עם אוטיזם, שמחתי להקשיב להרצאה, תודה רבה.
- היה מעולה, מדויק, המרצים היו מאוד ברורים והועלו נקודות מבט שונות.
- רוצה להגיד תודה רבה על המפגש, היה ממש מעניין ומלמד!! (פז הרביץ)

על המנחה:

מחנכת כיתה ו', מורה מובילה פדגוגיה, מובילה ומנחה השתלמות מורים מובילי פדגוגיה, מובילה את התחום - תרבות יהודית ישראלית. בוגרת התוכנית להכשרת מנהלים באורנים - (2010). בוגרת תואר שני באורנים במסלול נוער בהדרה (2013). ניהלתי בית ספר במשך שנה אחת, הדרכתי רכזים חברתיים ב-24 בתי ספר במחוז צפון. במהלך 25 השנים בהן אני משמשת בתפקידי הובלה ומנהיגות בתחום החינוך מעניין אותי לשלב חומרים ותכנים הוליסטיים במעשה החינוכי. יצרתי והנחיתי תכנית לצוות המורים במטרה להיטיב עם ה- well-being של צוות המורים. הובלתי יוזמה חינוכית - פיתוח מרחבי למידה התנסותית המותאמים לעידן הנוכחי, מרחבי למידה הכוללים חדר בריחה ובו לומדים אודות הרמב"ם – האיש ופועלו, מרחב חקר בנושא צמחי מרפא והקמת גינת הרמב"ם ובה צמחי מרפא. השתתפתי בתוכניות החוקרות את הנשגב בחינוך, את השילוב של כלים רוחניים בחינוך ("נשמה יתירה בחינוך", "הללי"). במקביל להתפתחותי המקצועית בתחום החינוך למדתי תכנים טיפוליים והוליסטיים מזה 20 שנה אני מנחה קבוצות, מנחה מעגלי נשים, מטפלת בכלים של דמיון מודרך וטרנספורמציה.

רציונל:

מאז ומתמיד אני שואפת לחדשנות ולפיתוח כלים חדשניים לעשייה חינוכית מיטבית הרואה את התלמידים והמורים באופן הוליסטי הכולל את ה- well-being, הן של התלמידים והן של המורים. כיצד אתם כאנשי חינוך יכולים לזהות מרחוק נסיגה רגשית אצל תלמידיכם? מה ניתן לעשות? הדיון יעלה למודעות את חשיבות רווחתם הנפשית של התלמידים כי העידן הבא אינו דומה למה שהיה קודם, השאיפה ליצור דיון מפרה ולמידה באמצעות חוכמת ההמונים.

הצעות ליישום מתוך חדר הדיון:

- לקיים דיונים עם אנשי חינוך ורוח ואולי אף לשלב אנשים מתחומי ידע אחרים, הייטק ואנשים העוסקים בפארמה קלאצ'ר - לאסוף את המידע והרעיונות וליצור תכנית מותאמת לתקופה החדשה עבור כולנו.
- שיתוף בידע עם חברותיי המנהלות ויישום בשטח בהמשך.

תובנות ומחשבות על הנושא מתוך חדר הדיון:

- למרות שזה לא קל, גם בלמידה מרחוק ניתן לזהות סימני מצוקה רגשית-נפשית. ישנם כלים שמאפשרים לחזק את התלמידים.
- התובנות של התקופה יסייעו לפתח דרכים נוספות לחיזוק רגשי-נפשי של התלמידים. יש לתת את הדעת על כך בעבודת צוות/הכשרת צוותים ולהקדיש מחשבה לסדרים החדשים שיידרשו.
- חידוד ומודעות לדאגה לרווחתם הנפשית של התלמידים בנסיבות היום, בלמידה ובקשר מרחוק. להבין את הרגשתם של התלמידים באווירת הבית שלהם וגם באווירה הווירטואלית, קידום תחושת מסוגלות אישית, עזרה לתלמידים, חלות תפקידים, זה מאוד עוזר לאישיות ומרגישים נוח וטוב.
- שיגרת גן בטוחה ומוכרת.
- הערכות מראש לקראת היום שאחרי, תכנית סדורה לצוותים.
- לאפשר לתלמידים לעבד ולא להיכנס מיד ללמידה.
- חשיבות שמירת הקשרים החברתיים גם בזמנים האלו וטיפוחם בקרב הילדים
- לקורונה יש השפעה על רווחתם הנפשית של הילדים וצריך להיערך להתמודד עם כך
- יש צורך לקיים דיון בבית הספר על מנת לאתר ולמפות פגיעות ברווחה הנפשית ולהיערך

למתן מענים, כבר כעת אני מתכננת להעביר את התכנים שעלו במפגש בישיבה בזום להנהלה המורחבת ומשם לצוות המחנכים והמורים על מנת לבנות תכנית חזרה לשגרה אחרי הקורונה.

משוב מחדר הדיון:

- רציתי לומר תודה על השתתפותי בדיון מקצועי. מרוב מבחר איכותי ומעניין הייתי רוצה להשתתף בחדר דיון נוסף לצערי לא ניתן היה להשתתף בשני חדרי דיון.
- היה מקצועי, מעניין וקולח.
- תודה המפגש היה מעניין וחשוב.

קישור להקלטת הדיון:

<https://drive.google.com/file/d/1u7aeK3dauDEDmTkXkJu9FjKIYqeFr6fW/view>

נושא הדיון: בניית חוסן נפשי להתמודדות עם מצבים משתנים

שם המנחה: רוני וילדר 050-3221140 roniv@megidoh.org

על המנחה:

שמי רוני, בת 46, נשואה ואם לשלושה ילדים בגילאים 21, 17, 11. נכנסתי למערכת החינוך כמורה לאמנות ועיצוב וכמחנכת בשנת 1999 (21 שנים). לפני כעשור, עשיתי הסבה לייעוץ חינוכי וכעת אני עובדת כיועצת חינוכית בחטיבת-הנעורים בבי"ס אזורי מגידו. לומדת במסלול פסיכותרפיה במכון אדלר.

רציונל:

כיועצת חינוכית הן בשגרה והן כעת "בימי קורונה", אני מלווה תלמידים ומשפחות המתקשים לתפקד במצבים משתנים. מצבים שגרתיים כגון מבחן, טיול, מצבים חברתיים ועוד, עשויים להוות עבור כ-30% מהתלמידים אותם אני מלווה, מצב משברי. תלמיד שיהיו לו הכלים והאסטרטגיות לחוסן נפשי יחווה תחושת התגברות ומסוגלות להתמודדות עם משימות החיים - משפחתי, חברתי, לימודי ועוד.

הצעות ליישום מתוך חדר הדיון:

- בניית תוכנית מערכתית (ספיראלית) להטמעת חוסן נפשי בקרב מורים ותלמידים, המבוססת על מיפוי האתגרים העומדים בפני.
- הטמעת כלים לחוסן נפשי בקרב מורים ותלמידים, בכל התחומים והמקצועות.

תובנות ומחשבות על הנושא מתוך חדר הדיון:

- החשיבות הגדולה של תחושת השייכות ותחושת הערך העצמי של מבוגר או ילד, הינם הבסיס להתמודדות עם משימות החיים (משפחה, חברה, עבודה, לימודים ועוד).
- נדרשת עשייה פרו-אקטיבית בנושא החוסן הנפשי. הבסיס הוא המורים ולאחריו התלמידים.
- נדרשת עבודה מערכתית בנושא. יש לגייס את המנהלים להבנת חשיבות הנושא.
- בניית חוסן נפשי חיוני בקרב צוותי החינוך הבאים במגע עם התלמיד והוריו. יש לתת היבטים פסיכולוגיים של גילאי התלמידים וכן כלים לבניית חוסן נפשי (למשל שימוש ב-CBT, יוגה, מדיטציה ועוד).
- בניית חוסן נפשי חיונית בקרב תלמידי ביה"ס.
- יש להתייחס בהוראה להיבטים מנטליים של התלמיד.

משוב מחדר הדיון:

- הכנס היה מצוין, ההרצאות הקצרות במליאה היו מעניינות, ברורות ומגוונות. גם המפגש המצומצם בעניין חוסן נפשי היה מעניין ואפשר דיון.

נושא הדין: מיינדפולנס המיומנויות המנטליות-רגשיות הנדרשות דווקא היום ובכלל, במאה ה-21.

שם המנחה: חן קס 052-3437192 chenkas@gmail.com

על המנחה:

מורה למיינדפולנס במרחב החינוכי, מנחת השתלמויות צוותי הוראה מטעם בית הספר סגול, מכון מודע והמרכז הבינתחומי. מורה לשפת הקשב (מיינדפולנס לילדים) בבית ספר בדרום תל אביב.

רציונל:

תקופה זו מראה לנו כמה המיומנויות של הכלה, וויסות, יציבות וחוסן הן משמעותיות לחיים שלנו, כל אחד עם עצמו, במרחב הבינאישי ובמרחב הבית ספרי. כיצד המיינדפולנס כשיח וכתרגול יכולים לתרום למערכת הבית ספרית? מה המיומנויות שאנו כאנשי חינוך רוצים לטפח בעצמנו ובתלמידים שלנו?

הצעות ליישום מתוך חדר הדין:

- חשיפה של צוותים מובילים מבית הספר לעולם התוכן של המיינדפולנס.
- הבנה כי חוסן, רווחה והתפתחות של צוות הוראה הם אלו שמובילים לחוסן, רווחה והתפתחות של תלמידות ותלמידים.
- יצירת "חליפה אישית" לבתי ספר שיעברו את התהליך בהטמעת המיינדפולנס באופן סדיר, כחלק משיח/שפה בית ספרית.

תובנות ומחשבות על הנושא מתוך חדר הדין:

- משבר הקורונה הוא מנוף לשינוי ואסור לפספס את ההזדמנות הזאת.
- לשים במרכז את הרוח והנפש של התלמידים. לא לפחד להעז להניע ולהוביל שינוי.
- לשמור על עצמנו ולדעת להתנתק, לפתח את היכולת לאזן בין האישי והמקצועי.
- להכניס תכנים אלו לצוות בית הספר בתור יועצת.
- מיינדפולנס ככלי חשוב ליצירת אמפתיה, חמלה והפחתת אלימות.
- התנסות בתרגול אישי ויישום בחיי היום יום בבית הספר.
- קיבלתי מידע על גורמי מקצוע, עמותת סגול וניסיון שהצטבר בשטח. מידע זה אשמח לשתף עם הצוות בבית הספר במטרה ליישם במסגרות החינוכיות.
- שמחה על המשך חשיבה מחדש על מערכת החינוך והצרכים של התלמידים.
- כמטפלת רגשית קיבלתי יותר הכרה להמשיך בדרכי ולתת מקום לנפשם של הילדים בתוך בית הספר.

משוב מחדר הדין:

- כנס מעורר מחשבה ומרחיב את הדעת. מאוד נהנית.
- כנס מצוין. תודה.
- תודה רבה לחן. גם הדוברים בשעה הראשונה היו מרתקים וזה היה מצוין שהכל היה קצרצר וענייני.
- ההרצאה הייתה מעולה! הועברה בבהירות, ניתן מידע תאורטי ודוגמאות מהניסיון המצטבר בשטח. אשמח להשתתף בעתיד בהרצאות נוספות בזמני הפנוי ומבלי לנסוע למרחקים. קרו כמה דברים טובים בעידן הקורונה...תודה!"
- היה מעשיר ומעורר מחשבה. אשמח לעוד שיתופים שכאלה. ההרצאות הקצרות והממוקדות משכו תשומת לב ועוררו בי עניין רב.

קישור להקלטת הדין:

<https://drive.google.com/file/d/12zb27mtmAb2ypmghoMRMQXktfNkKwUGf/view>

נושא הדיון: טיפוח יחסים בין אישיים לאחר הקורונה.

shnetali@gmail.com

שם המנחה: נטע לי קרפל 052-3609711

על המנחה:

מחנכת בביה"ס יסודי, בעלת בלוג השראה למורות עם רעיונות מעולם המשחוק.

רציונל:

הילדים מתקשים בניהול תקשורת ושיח בין אישי ועל אחת כמה וכמה אחרי תקופת הקורונה. מה צריך לטפח אחרי קורונה? איך אפשר ללמד שיח ותקשורת בין אישית? כיצד משחוק יכול לתרום? הילדים יוכלו להרוויח את מה שהפסידו בתקופת הקורונה-להלן העדר מפגשים ושיח.

הצעות ליישום מתוך חדר הדיון:

- ליזום ולהכניס כמה שיותר אלמנטים משחקיים לכיתה.
- "בניית מערכת מסודרת מותאמת לסגנונות הלמידה של כל תלמיד.
- ליזום "שיחות" באמצעות משחקים.

תובנות ומחשבות על הנושא מתוך חדר הדיון:

- בשיטת וחומר הלימוד צריך להתייחס לעולם הפנימי והרגשי של התלמידים.
- חיזוק הקשר ע"י פעילויות לא שגרתיות כמו שיחוק בעזרת אביזרים תוך הטמעת חומר לימוד.
- המשחק מלווה את האדם בשלבי חייו בכל גיל, מקום וחברה, משחק אחד הפעילויות היחידות בחיים בהן יש הסכמה שתפקידו להסב הנאה.
- בניית קשר בינאישי ואמון בין מורים תלמידים הורים ורשויות.
- "על המשחוק - איך לנהל שיח או איך לחזק ולפתיח תקשור בין אישית אצל התלמידים איך להתחיל השיח, איך לאפשר לתלמידים לדבר, איך לעודד אותם לדבר.
- המשחק ככלי מרכזי ומשמעותי הן ללמידה, הן לתרגול והן לחיזוק קשרים חברתיים וחיזוק בתחום הרגשי.
- חיזוק ההבנה שלימוד צריך להיות מגוון ומותאם אישית. פיתוח הלמידה המגוונת והמותאמת.

משוב מחדר הדיון:

- נטעלי מדהימה! הייתי שמח להיות בהרצאה או השתלמות שלה. תודה רבה! היה מעניין ומלמד מאוד!
- אני בהחלט אעביר יותר שעורים דרך המשחוק.
- כמדריכת אגף שחר, לקחתי מספר תובנות מההרצאות המצוינות בפתיחה ויישמתי אותם כבר בהדרכה שלי. כל הכבוד על הארגון היה מעניין.
- נטע לי נתנה מגוון כלים משחקיים למגוון רחב של תלמידים.
- שילוב משחקיות בלמידה מעלה מוטיבציה ויותר מחויבות שיתוף פעולה בין מורים ומפתחים.
- היה ממש מעניין ואהבתי שנטעלי נתנה כלים מעשיים.

מתחם תהליכי למידה

נושא הדיון: אני לומד משמע אני קיים - הלמידה כמנוע צמיחה פנימי, חברתי וארגוני.

שם המנחה: עידן קדם עטר 054-2556826 saarspeedygonzales@gmail.com

על המנחה:

מורה, רכז הכלה ורכז פדגוגי בבית ספר המשלב והמכיל "שורשים", בנטור, שברמת הגולן. יזם חינוכי-פדגוגי. בוגר המכון לחינוך דמוקרטי ובעל תואר שני בחינוך מאוניברסיטת חיפה

רציונל:

מהי למידה? מה תפקידיהם של המורה והתלמיד בלמידה? מה המבנה הארגוני שיתמוך בלמידה טבעית באופן מיטבי?

הצעות ליישום מתוך חדר הדיון:

- בניית הוראה מכוונת לומד – מרחבי למידה, המשגת תהליך התקדמות הלומד על ידי הלומד. מפת התקדמות עצמית
- הכשרות מורים בנושאים של: מציאת חוזקות ותחומי עניין, פיתוח שיח דיאלוגי מקדם למידה עם הילדים, תמיכה ביוזמות למידה (ליווי ומנטורינג) פתרון בעיות וגישה בקבוצות עבודה.
- מתן שעות פיתוח על חשבון שעות הוראה למורים מובילים
- שינוי שיטת הלווי וההדרכה למודל של דוגמה אישית ומעורבות בתכנון, יישום ומשוב

תובנות ומחשבות על הנושא מתוך חדר הדיון:

- צריך לתת מקום גדול יותר למגוון האנושי ולהבניה מחדש של מסגרות הלימוד. קצב הלמידה, אופני הלמידה ודרכי הלמידה של התלמידים מגוונים, ולכן אנחנו רוצים שבית הספר יהווה מצע ארגוני, חברתי וחינוכי לתמיכה בתהליכי הלמידה הללו. מקומו של המורה הוא בתמיכה בתהליכי למידה בתחומי החיים השונים של הילדים, ולא כמעביר מידע ומלמד מיומנויות בלבד. הלמידה מתרחשת בעולם חברתי שבו שיתוף מידע הוא דבר בסיסי, ולכן חשוב לחזק את היחיד כחלק מהקבוצה הלומדת. כאשר תלמיד מודע לאופן הלמידה שלו, לדברים שלהם הוא זקוק ולשותפים שלו, הוא יכול לקדם את הלמידה בצורה מיטבית.
- בניית הוראה מכוונת לומד על בסיס ערכי בחירה, רפלקציה, שיתופיות, התמחות, פרואקטיביות, עצמאות, התמודדות עם בעיות, אחריות.
- בעידן של אי ודאות יש לחזור ל-being ולאפשר לחשוב, להרגיש, לחדד ולהתבונן פנימה. לשאול לשם מה הגעתי לחינוך.
- ככל שבין שכל רגע בחיים הוא הזדמנות ללמידה, נוכל לבדוק בתוכנו אילו לומדים אנחנו ומה עוזר לנו ללמוד, ובכך להיות פרואקטיביים בלמידה.

על המנחה:

הגעתי למערכת החינוך לפני 3 שנים, אחרי קריירות ארוכות בצה"ל ובתעשייה הביטחונית. לאחר הסבת אקדמאים לחינוך נכנסתי ישירות לתפקיד רכז שכבה + מורה לבגרות + מחנך ביתה על-תקנית (מורכבת מאוד). מסיים בימים אלו 3 שנים סוערות ומלאות חוויות, מנסה לארגן לעצמי תובנות ומחשבות על מערכת החינוך ודרכה לאור נושאים שהתעוררו או התחדדו במשבר/ הזדמנות הקורונה, או כמו שאמר זאת צ'רציל "לעולם על תבזבז משבר טוב". במקביל מעורב בכמה יוזמות חינוך עתידיות בנושא שיתוף קהילות בחברה הישראלית, חינוך ערכי ויצירת מערכת הערכה ולמידה אחרת.

רציונל:

נושא הדיון בחדר (שאף) להתמקד בשאלה איך תיראה היכטה לאחר תקופת הקורונה, או כפי שהיא הוגדרה הבתחילת הדיון: בואו נראה מה אפשר ללמוד מהמשבר, לפני שהוא עובר - זאת בהנחה כי האם נצליח להכניס שינויים, אפילו קטנים, במערכת החינוך בטווח הקצר והארוך יהיה זה הישג גדול. אנחנו לא מחפשים מהפכות "שינויים גדולים עושים בצעדים קטנים".

הצעות ליישום מתוך חדר הדיון:

- בחינת מבנה הכיתה ותהליכי למידה לאחר המשבר
- שונות הולכת וגדלה בין תלמידים מורים והורים בתקופת משבר - איך מתכוננים ומתמודדים עם זה
- האם לאור המשבר נכון לבחון את מבנה יום הלימודים ושבע הלימודים
- הכיתה המודרנית - שילוב של למידה מרחוק ומקרוב, איך עושים זאת נכון
- בחינת המצב הקיים לאור המשבר - מה חשוב שישאר ומה יש לשנות
- הכשרת מורי העתיד – לאור השינויים שהביא איתו המשבר
- דרכים להובלת שינוי, גם בתוך הכיתות ובתי הספר, לא לחכות לשינויים מערכתיים

תובנות ומחשבות על הנושא מתוך חדר הדיון:

- אין תובנה מרכזית אחת. החשיבה כעת היא איך לשמר חלק מהשינויים, כאשר חוזרים לשגרה.
- מרגיע שכולם מתחבטים באותן הבעיות. ללא כלים אמיתיים קשה לבנות שאלון מיפוי והתקדמות רלוונטי וישים, שיעזור לבנות תוכנית עבודה רלוונטית.
- גמישות והתפתחות הם תהליכים שבאים מלמטה ויש לעשות שינויים קטנים ולא מהפכות גדולות. גם ביום שאחרי, כדאי לעשות Benchmark כדי ללמוד האחד מהשני, "לשבור את הקירות" ולנסות לבנות אחרת את המערכת.
- מה שהיה הוא לא מה שיהיה. יש הזדמנות לשינוי מהותי בדרכי הוראה-למידה-הערכה-שיפור ההוראה.

נושא הדיון: אזרחות, מעורבות וערבות בעידן הפוסט קורונה

TripleProfitIT@gmail.com

שם המנחה: אלדד ברבר 050-9219190

על המנחה:

יועץ אסטרטגי, מתמחה ביצירת שותפויות אסטרטגיות עסקיות-חברתיות, בארץ ובמדינות מתפתחות. בעל תואר ראשון בפסיכולוגיה ותואר שני בניהול ציבורי. מומחה בהקמת מערכות חינוך, בריאות הציבור, פיתוח קהילתי ופיתוח כלכלי במדינות מתפתחות. בעל ניסיון בין-תרבותי, הכשרות שוטרים, שילוב אסירים משוחררים בחברה, חבר הנהלה בעמותת תל"ם, מנטור ויזם חברתי. העבודה שלי במדינות מתפתחות כוללת הכשרת מורים וקידום שיטות הוראה מבוססות תלמיד.

רציונל:

- הגדרת גבולות האזרחות, המעורבות והערבות בעידן הפוסט קורונה
- תפקיד מערכת החינוך באימוץ גישות חדשות בתחום
- סיבות וגורמים לדחיית הנושא על ידי מערכת החינוך

הצעות ליישום מתוך חדר הדיון:

- בחינת גבולות הגדרת המושג אזרחות
- חינוך לערכים גלובאליים
- חשיפה בין תרבותית
- קידום יוזמות חינוכיות בינלאומיות.

תובנות ומחשבות על הנושא מתוך חדר הדיון:

- מערכת החינוך בעידן הפוסט קורונה לא תוכל להתעלם מהאופי הגלובאלי של האיום שהוצג על ידי הקורונה, ומתפקידים של האזרחים, בוגרי מערכת החינוך, בעולם בו "משק כנפיים של פרפר בצידו האחד של העולם יכול לגרום לסופה בצידו האחר".
- אזרחות, מעורבות וערבות בעידן הפוסט קורונה - נדרשת הסתכלות מחודשת ובחינה של מציאות המציגה אתגרים חוצי גבולות.
- עולה מתוך השטח הצורך להפיק תכנים חינוכיים המכילים ערכים המקדמים פעילויות חינוכיות חברתיות, ומעודדים את התלמידים לקחת חלק פעיל ואף ליזום השפעה חברתית מקורית.
- נראה כי עולה קריאה של מחנכים להרחיב את מעורבות הנוער בתהליכים חברתיים משמעותיים, ואף להעניק להם את הכלים ליזום ולהוביל תהליכי שינוי משמעותיים במעגלי השיוך שלהם.
- יש לפעול בצורה ממסדית להעשיר את סל הערכים והכלים של הנוער, ולאפשר לו להוביל את תמונת העתיד של החברה הישראלית. תהליכי מחקר והתערבות ראשוניים שיעשו במסגרות בתי הספר, יבשילו ויתבססו לשינוי חברתי משמעותי שבתי הספר יובילו בקהילה.

קישור להקלטת הדיון:

<https://drive.google.com/file/d/18Rd2V9ok6GdpXI36BWxzSvs-U0AVEAOp/view>

נושא הדיון: הקורונה כמנוף לחיזוק השותפות בין גננת לסייעת - האם? למה? איך?

שם המנחה: מיטל זידל 054-4284014 meital@keren-yozmot.org.il

על המנחה:

ראש תחום הגיל הרך בקרן לעידוד יוזמות חינוכיות ומנחת יוזמות בקרן, מדריכה פדגוגית במכללת אורנים בחוג לחינוך הגיל הרך, מרכזת את מסלול מל"ח – מסלול להכשרת מחנכות עובדות בגיל הרך, כמו כן מלמדת בתכנית מש"י ובהסבת אקדמאים. בעבר, ניהלתי מערכות חינוך לגיל הרך בישובים שונים, במסגרת זו הקמתי מסגרת חינוך בלתי פורמאלי במושבה יוקנעם. פוגשת מדי יום אנשים שחולמים ועושים שינוי במערכת החינוך, אנשים כהשראה.

רציונל:

במסגרת ההדרכה הפדגוגית והובלת היוזמות, אני פוגשת את דרכי העשייה החדשניות של הגננות ואת האופנים בהם הן מתקשרות עם הילדים הצעירים, מלידה עד גיל שש, במרחבים הדיגיטליים. אני חושבת שיש מקום להרחיב על כך את השיח.

1. יוזמות חינוכיות בגיל הרך בעידן הקורונה - אתגר או הזדמנות?
2. האם למידה מרחוק בגיל הרך מתאימה לכולם? איך בכל זאת נותנים מענה?
3. האם בלמידה מרחוק ניתן מענה לצרכיו הרגשיים של ילד בגיל הרך?
4. מקום הסייעת בתהליך החינוכי בעידן הקורונה, שותפה או בחל"ת?

הצעות ליישום מתוך חדר הדיון:

הכנסת הגננות והסייעות לשיח ערכי שוויוני, לאפשר להן להיות שותפות מרכזיות בפיתוח הדרך החינוכית גם מרחוק.

הצעה קונקרטית לחיזוק מערכת היחסים גננת – סייעת:

- תיאורית השינוי ככלי שמניע יוזמות
- ניתוב נכון של ההון האנושי
- הזדמנויות פדגוגיות חדשניות לקידום
- יוזמה המביאה את הסייעת להתפתחות מקצועית משמעותית, מובילת שינוי
- תקופת הקורונה כחלון הזדמנויות יזמי

תובנות ומחשבות על הנושא מתוך חדר הדיון:

- מקומה של הסייעת בתהליך החינוכי בעידן הקורונה חשוב ומשמעותי – המערכת חטאה בכך שהוציאה את הסייעות לחל"ת והטילה על הגננות את ניהול הקשר. הסייעות נותרו שקופות והעומס על הגננות היה גדול.
- לסייעות קשר חשוב עם הילדים לעיתים יותר מהקשר שיש לילדים עם הגננת, הסייעת היא הדמות הראשונה שהילד פוגש בבוקר ואלה הוא מגיע להתנחם ולהירגע לרוב. העדר הקשר בחלק מהגנים ועצם העניין שזה לא עמד כדרישה (כחלק מהתפקיד ומילוי בשכר) הותירה את הסייעות חסרות אונים ואת הילדים נטושים במידת מה. יש ילדים שלא פגשו את הסייעת לאורך כל תקופת המשבר.
- הכשרה מותאמת – המשבר מזמן שיח על המצב הרגשי של הצוותים ושל הילדים, סייעות העלו תהיות איך מחבקים ילד בתקופה הזו עם מסיכה? מה עושים עם ילד שבוכה? הכשרה תוך כדי תנועה הכרחית לונטילציה וחיזוק הכוחות שיעמדו איתן מול אתגרי התקופה.
- אוטונומיה – ריבוי מתווים והנחיות סותרות העלו ספקות של אמון בקרב הצוותים החינוכיים, כדי לפתח מנהיגות יש מקום לאפשר מרחב להתנסות, הצוותים החינוכיים למודי אתגרים, חשוב להעביר מסרים בוטחים, לייצר שקיפות ולעודד גננות לפעול מתוך צו ליבן והידע המקצועי שלהן, הן יודעות את העבודה.

קישור להקלטת הדיון:

<https://drive.google.com/file/d/1erurFyFKRXwLZlahKF5A7hr3qMXL0SmC/view>

נושא הדין: למידה באמצעות פרויקטים בעידן הקורונה וביום שאחרי

שם המנחה: רחלי שנדרובסקי 058-4105800 racheli.haller@gmail.com

על המנחה:

התמחיתי בהנחיית מורים ב-PBL ב-Buck Institute שבקליפורניה, שם עבדתי כמורה ורכזת בין השנים 2013-2018. מאז חזרתי לארץ מטרתי היא להביא את בשורת ה-PBL האיכותי לבתי הספר בארץ. אני מאמינה שבמאה ה-21, למידה באמצעות פרויקטים היא למידה משמעותית, שבה התלמיד נמצא במרכז כלומד עצמאי.

כיום אני יועצת פדגוגית, בעלת עסק ובלוג "PBL Israel". כרגע אני יועצת חיצונית לבית הספר "כוכב הצפון" בתל אביב ורכזת ומורה למדעים בבית הספר "דרור משלב" בצור הדסה. בשנים קודמות הייתי רכזת פדגוגית וחלק מהצוות המוביל של בית הספר "כוכב הצפון" בתל אביב, שם עזרתי לצוות ולהנהלה לפתח את תוכניות ה-PBL. ייעצתי גם לבית הספר "אור חדש" בנצר חזני בפיתוח תוכניות לימודים.

רציונל:

1. האם למידה באמצעות פרויקטים הוכיחה את עצמה בשטח? מה מראים מחקרים בנושא? מה אומרים המורים בשטח?
2. האם ללמידה מרחוק יש את הפוטנציאל לקדם למידה באמצעות פרויקטים או האם היא "מפריעה"?
3. כיצד ניתן ליישם חלק מהיתרונות של למידה מרחוק לטובת PBL טוב יותר, בתקופה שאחרי הקורונה?

הצעות ליישום מתוך חדר הדין:

- יש לבנות מערכות שבועיות המקדמות זמן ללמידה עצמאית של התלמידים ומשאירות למורים זמן להכנת יחידות PBL ויחידות הוראה לטווח ארוך.
- יש ליצור חלונות במערכת לטובת הוראה של צוות רב-תחומי.

תובנות ומחשבות בנושא מתוך חדר הדין:

- הגמישות המערכתית שראינו בלמידה מרחוק, צריכה להיות משוכפלת בבתי ספר גם לאחר הקורונה.
- היכולת של מורים ללמד בקבוצות קטנות, ללמד בצורה צוותית (כמה מורים בתחומים שונים מנחים פרויקט) ולהשתמש בכלים דיגיטליים המקדמים עצמאות ויצירתיות אצל תלמידים, יכולה וצריכה להיות מועצמת ביום שאחרי.
- אחת המגבלות של PBL לפני הקורונה הייתה המערכת המקובעת. אני מקווה שהיכולת של המערכת להתגמש הוכיחה את עצמה כמקדמת תוכניות לימודים חדשניות ואמצעים פדגוגיים כמו PBL.

משוב מחדר הדין:

- למידה בעזרת פרויקטים חוצה מקצועות ותחומי זמן וכיתה, ונותנת מענה לשונות. מאוד מאמינה בלמידה בעזרת פרויקטים ומתכוונת ליישם.
- למידה באמצעות פרויקטים הינה מיוחדת וייחודית ויכולה לצמצם פערים, בעיקר אצל אוכלוסיות חלשות. ביזור ביזור... לתת לתלמידים יותר עצמאות והובלה. כנס מעניין ביותר. ההרצאות בחלקו הראשון היו מעוררות מחשבה, מעניינות וממוקדות. ישר כוח.

<https://drive.google.com/file/d/1JlIxzRsl9YXYbONvrALUxiFipq1K79s/view> קישור להקלטת הדין:

נושא הדיון: מעורבות הורים בלמידה חדשנית במערכת החינוך

שם המנחה: תמר חריטן 052-2522201 Tamar.haritan@gmail.com

על המנחה:

Learning Innovation Entrepreneur
כיום יועצת לחברות ויזמי EdTech, מורה ומדריכת תקשוב (טכנו-פדגוגיה) ב'ממריאים' תוכנית לפדגוגיה חדשנית במחוז מרכז, משרד החינוך. במקביל, יזמת חינוכית ואמא לשלושה ילדים.
בעבר, מנהלת HR, שיווק ופיתוח עסקי בינ"ל לתעשיות מגוונות (פלסטיק, שירותי IT ופיננסים).

רציונל:

- דיון ובחינת נקודות מבט רלוונטיות לטובת קידום חדשנות פדגוגית בבתי הספר, תוך שילוב דעתם ומעורבותם הפעילה של ההורים והקהילה. שאלות מרכזיות:
1. למידה חדשנית- איך הורים יכולים להשתלב ולקדם חדשנות בלמידה בבתי הספר?
 2. איזו למידה צוותי חינוך, תלמידים והורים היו רוצים לקדם במערכת החינוך? נושאים, סגנונות, מיומנויות, כישורים, פרקטיקות ועוד.
 3. מהי הדרך היעילה ביותר לטובת המשך דיון ותכלול הנושאים שבהם אנו דנים כעת בכדי להמשיך לקדם?

הצעות ליישום מתוך חדר הדיון:

ייסדנו צוות חשיבה שנערך לקדם את התובנות שעלו בדיון לטובת יישום בשטח, במטרה לקדם למידה חדשנית וחינוך איכותי לכולם מוזמנים לצפות בלוח השיתופי, לקרוא ולהוסיף דוגמאות, ואם תרצו, למלא פרטים בטופס שבעמודת הסיכום ולהצטרף אלינו (יש לקרוא את הלוח משמאל לימין, הסדר בו התקיים המפגש)
https://padlet.com/tamar_haritan/postcorona
תודה למרכז קמה על ההזדמנות, ועל המשך הליווי.

תובנות ומחשבות על הנושא מתוך חדר הדיון שעלו ידי המשתתפים:

- צריכה להיות חשיבות לעתיד החינוך, כפי שהבהיר ניר בכנס. צריך להיות קשר חזק בין משרד החינוך להורים ולבית הספר. בקורונה נחשפו פערים רבים בין בית ספר התיכון ליסודי – לתלמידים הצעירים ביסודי היה קשה מאוד להתמודד מול תלמידי התיכון. לכן צריך לעבוד יותר מול בתי הספר היסודיים ובמיוחד מול הגיל הרך.
- בקורונה היו אתגרים כלכליים ומשפחתיים רבים. צריך לבנות קשר חדש בין משרד החינוך להורים. המורה הוא המקום הבטוח עבור התלמיד ושיתוף הפעולה ביניהם נהייה חזק במיוחד בתקופה הזו. אני מרגיש שאין יחס נאות למורים מצד התקשורת וממשרד האוצר. אמנם חשיבותו של משרד האוצר היא כלכלית, אך חשיבות המורה היא הצלחת התלמיד והליווי שלו מכל הבחינות.
- קמפוס למידה שכבתי - להרחיב בחירה לתלמידים. גיוס ההורים או הסבים ללמידה דרך חווית ילדות שלהם.
- עם החזרה לבתי הספר יש לחזור לשאלה כיצד לערב יותר את ההורים בבתי הספר ואיך ליצור שיתופי פעולה. ישנם בתי ספר רבים שמאמצים יוזמות מקומיות מקסימות, אבל אין תוכנית לאומית/מערכתית/עירונית. מצד אחד טוב שלמנהלים יש אוטונומיה להחליט, אך מצד שני יש בתי ספר שמפספסים, מכיוון שתוכניות לא מגיעות אליהן. נדרשת חשיבה אחרת לגבי הפריפריה וחשוב לראות איך מציעים תוכניות ויוזמות לבתי ספר שנמצאים מחוץ לגוש דן/מרכז הארץ. צריך לבקש מההורים לתרום יותר, לא רק באמצעות הרצאות, אלא גם בעשייה.

משוב מחדר הדיון:

- אהבתי את השיתוף ברעיונות, נקודות מחשבה חדשות וראייה חדשה של מודלים מוכרים. החשיבות היא שיתוף הקהילה בפרויקטים חינוכיים. תודה רבה למנחה על ליווי מסביר פנים, מעניין ופותח מחשבה.
- שמחתי להכיר ונהניתי מאוד מהפגישה בקבוצה קטנה.

קישור להקלטת הדיון: <https://drive.google.com/file/d/1biDn9qoVgtWktNvN1xo2yqzQ1A5UFkhj/view>

מתחם חינוך במאה ה-21

שם המנחות: ליאת פלד וחגית עגור הלוי

ליאת 054-3133777 Liat.peled@gmail.com

חגית 054-4869641 Agoor.edu@gmail.com

על המנחות:

חגית עגור-הלוי – מנחה פדגוגית של צוותים חינוכיים. עבדתי במשך 13 שנים כמורה ומנהלת במערכת החינוך, וכן כמדריכה בתחום האזרחות. אמא פעילה בנציגות הורים בית ספרית ובפורום חינוך רשותי. מנחת הורים.

ליאת פלד - יועצת ארגונית ומנחת קבוצות. מלווה מנהלים לשינוי פרדיגמות ולשימוש בכלי ניהול עדכניים. משלבת התנסות ופרקטיקות מארגונים עסקיים במערכת החינוך. ממקימות 'הורים בוחרים חינוך כפר סבא'. חוקרת למידה עדכנית וכותבת על כך בבלוג 'הורים ומורים מובילים שינוי'.

רציונל:

- שותפות הורים- מורים - מה נשתנה בימי קורונה?
- הזדמנות ליציאה מפרדיגמות קיימות של חשיבה על הנושא דרך הציר של מעורבות-התערבות לפרדיגמה חדשה של שותפות.
- הצגת מודל עבודה בית ספרי וכלים ליצירת שותפות הורים ומורים במסגרת בית הספר.

תובנות ומחשבות על הנושא מתוך חדר הדיון:

תובנות של משתתפי החדר:

- "בחירת נושא השותפות בין הורים למערכת החינוך כנושא מוביל ע"י מנהלים ומנהלות".
- "מעורבות הורים מקדמת את הלמידה. צריך ליצור בכל בית ספר את הפורמט שמתאים לו לקיים את השותפות הזו".
- "יש חשיבות רבה לשיתוף פעולה בין הורים למורים בבית הספר. מעורבות של הורים ולא התערבות ובשיתוף יחד נוכל להגיע להרבה מטרות".
- "מערכת יחסים הורים-מורים צריך לבנות לאורך זמן, כתפיסת עולם".
- "אנשי מקצוע רבים מייחלים לקשר, לשיח ולתובנות בתחום החינוך יש יוזמות ורצון רב לתרום להשקיע לעשות ולהשפיע".

תובנות לדרך על ידי מנהלות חדר הדיון:

- יש צורך עז בשטח לקשר בין מורים להורים, שהתחזק במיוחד בימים של למידה מרחוק, והשטח עדיין מחפש פתרונות ודרכים ליצירת שותפות זו.
- המודל שהוצג הוא מודל חדשני, משנה תפישות, נוח לשימוש ונותן מענה לסוגיות הקשורות לשיתוף הורים על ידי בתי ספר. הוא מאפשר לבתי ספר לנהל את תהליך השיתוף ולהרחיב את מעגל ההורים המשתתפים.
- גופים שיכולים לקדם את נושא השותפות בין הורים למורים הם מנהלי ומנהלות אגפי חינוך ברשויות ומנהלי ומנהלות בתי ספר

משוב מחדר הדיון:

- "יישום הכלים הדיגיטליים בחדר הדיון היו מצוינים (מערכת זום, חלוקה לחדרים, מצגת משותפת און ליין) ואפשרו הרצאה רחבת היקף, חלוקה לקבוצות דיון וכן שיתוף בתובנות תוך זמן קצר וביעילות גבוהה ממש. כל הכבוד!"
- "כעת זו הזדמנות לשנות באופן מהותי את סוג ואופן הקשר בין הורים ומורים, והורים וביה"ס. האחריות והבשלות לשותפות היא של שני הצדדים, ומדובר על תהליך שינוי ארוך ואיטי. צריך להעלות את הנושא מול ביה"ס של הילדים שלי, כמו גם בעבודתי עם מורים".
- "תודה על הדיון החשוב".

- "תחושה נהדרת שאני כהורה שמעוניינת בשותפות לא לבד במערכה. שיש התארגנות, חקירה ומודלים בנושא, ושיש לי כלים לחזור איתם אל בתי הספר של ילדיי. זה תחום שאני מעוניינת לעסוק בו, ולהיות יותר פעילה בעיצוב החינוך הציבורי. אשמח לקחת חלק בפעילויות נוספות, ללמוד, לחשוב ולהיות שותפה בעיצוב החינוך".
- "הדיון היה פורה ומעשיר מאוד, קיבלתי הרבה תשובות לשאלות שהעסיקו אותי, תודה רבה".
- "היה מעשיר ומועיל".

קישור להקלטת הדיון:

<https://drive.google.com/file/d/1umj4IN1nxL-WUlv9d2moQLVUAyP64En1/view>

על המנחה:

אני בעלת תואר שני בפסיכולוגיה ותואר שלישי בחינוך, למן תחילת דרכי המקצועית ידעתי שברצוני להיות בשטח ולתת לכל מי שנוגע בילדים (בכל הגילאים) כלים להבנה של ילדים וילדות, להבנה של התהליכים הקורים בתוך המחנכים. ות בכל רגע נתון וכיצד התהליכים הפנימיים משפיעים על איגות היחסים עם הילדים. הייתי שותפה מראשית דרכה של המחלקה לגילאי לידה - שלוש שהקימה במשרד החינוך ד"ר רינה מיכלוביץ, בשנת 1995 נחשפתי לגישת רג'יו אמיליה והבאתי אותה לישראל בשנת 1998. אני הנציגה הרשמית של הגישה בישראל, ומייצגת את ישראל ברשת הבינלאומית של רג'יו אמיליה. הגישה של רג'יו אמיליה מובילה בעולם על פי ה- OECD וכל גדולי החינוך בעולם. גישה שבה הפער בין אמור ועשה הוא מזערי אם בכלל קיים. גישה המאמינה כי כל מסגרת חינוכית חייבת לחיות את הזהות עליה היא מצהירה ולפתח אסטרטגיות המשקפות את אותה זהות. גישה שבה לא רק מדברים על אלא עושים את מגילאי מעונות היום לאורך כל שנות הלימוד.

בשנת 2012 ייצגתי את מדינת ישראל בכנס ה- OECD שעסק בתחום הגיל הרך. עבודתי במהלך השנים כללה גם פיתוח מגמה לגיל הרך בחוג לחינוך במכללת תל חי. מגמה שהיתה ראשונה לאחר שהמכללות קיבלו הכרה אקדמית. בעיקר אני מייצגת למסגרות חינוכיות בכל הגילאים לפיתוח מודעות פדגוגית בצוותים, מתן כלים להעלאת איכות תהליכי הלמידה ולחיזוק הזהות החינוכית של המסגרות הן במימד העיוני והן במימד המעשי.

רציונל:

עידן הפוסט - קורונה ידרוש ממורים ומחנכים כישורים שונים הדורשים יותר מודעות, רפלקציה, גמישות מחשבתית ובניית יחסים הרבה יותר מורכבים עם לומדים כיון שדימוי הלומד חייב להשתנות ללומד פעיל מלידה.

גישת רג'יו אמיליה מובילה בעולם בסוגיות אלה, וגם בימים מורכבים אלה איכות התהליכים המקוונים שלהם בכל הגילאים גבוהה יותר מכל מקום אחר. להכניס למערך ההדרכה וההשתלמויות לקראת השנה הבאה ובשנה הבאה תכנים העולים בקנה אחד עם השאלות: מה אומר המשפט הבא עבורך: "כשהמבוגר נוכח - הילד אינו שוכח" כיצד מגדירים פער בין אמור ועשה וכיצד מצמצמים אותו מהי עבורך המשמעות של המושג מודעות פדגוגית

כמו כן יידרשו השתלמויות למנהלים שיתמקדו בהעמקה ובנייה של הזהות המעונית, הגנית או בית ספרית, ותהליכי הדרכה לבנייה של הצוותים ברוח של מודעות פדגוגית ופדגוגיה של יחסים.

תובנות ומחשבות על הנושא מתוך חדר הדין:

- כל מחנך משקף את התרבות של המקום, לכן חשוב ללמוד ולהתפתח, להביא עצמנו ע"פ דימוי המחנך שאני שואף להיות ושאני שואף שאיכות המקום תהיה. לכל מקום יש זהות, בדיוק כמו שלכל אדם. המחויבות החינוכית של המקום (גן, ב"ס, עיר...) היא השאיפה לפער אפסי בין הרצון לבין העשייה בפועל. זה מה שקובע איכות של מקום. דימוי המחנך מצריך עבודה על מודעות גבוהה בכל רגע ורגע. להמשיך לשאוף לאיכות חינוכית של המקום (גני הילדים), של המחנכים ושל הקהילה יחד. כנס חשוב ומבורך, בתקווה שיהדהד לשינוי עמוק בתפיסת החינוך, דימוי הילד ודימוי המחנך מגילאי לידה ומעלה.
- יש רוחות של שינוי. צריך להיאבק על כך שהוא גם יקרה. פספוס לשינוי עומק יהיה בכייה לדורות הקורונה היא טריגר לבחינת הנחות יסוד של המון שנים להצטרף למסגרת חינוכית שיהיה חופש בתוכה + לבדוק אופציות לסייע בהנחיית צוותים בכיוונים הללו.

קישור להקלטת הדין:

<https://drive.google.com/file/d/1eTegBYgwPJ0rtkY6c9dJ16B51i7OMTzk/view>

נושא הדיון: ארבעה מצבים בשינוי מוסדי, מבוסס על תיאורית ארבעת המצבים של Hacker, 2004.

lilachmail@gmail.com

שם המנחה: לילך אטיאס דרמון 054-6734328

בת 45 נשואה לאורן ואמא לשחר, רוני, רתם ואסף, במקור מחולון, כיום מתגוררת בקרית טבעון. בעלת תואר ראשון בחינוך, תואר שני במדעי המדינה התמחות בדמוקרטיה ומדיניות ציבורית. שנים רבות בשדה החינוך הבלתי פורמאלי, הנחיית קבוצות, פיתוח הדרכה וניהול מחלקת נוער ברשות מקומית. כיום מרכזת מחזור בתכנית צוערים לשלטון מקומי במסלול תכנון אורבני בטכניון. כותבת דוקטורט בנושא - יזמות אזרחית במדינת הרווחה ותהליכי הפרטה במערכת החינוך הישראלית.

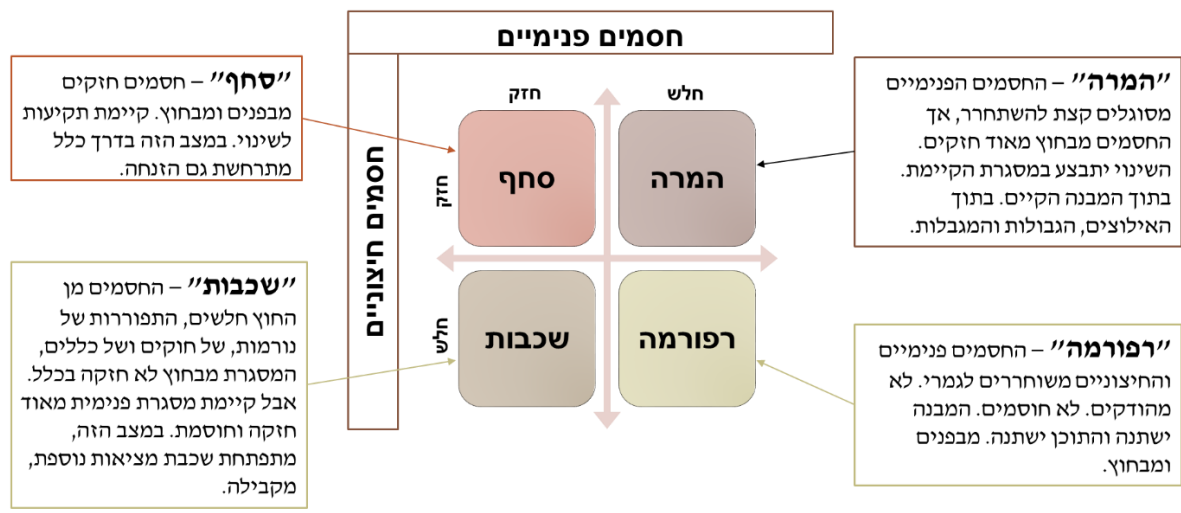
רציונל:

סחף שכבות, המרה ורפורמה - ארבעה מצבים בתהליכי שינוי מוסדי.

(מבוסס על תיאורית ארבעת המצבים של Jacob Hacker, 2004)

1. אילו חסמים חיצוניים קיימים בשינוי הנוכחי (תקופת הקורונה)?
2. אילו חסמים פנימיים אישיים? ומוסדיים?
3. איפה כל אחד מאתנו ברמה האישית עומד עם החסמים הללו? ואיפה לדעתנו המערכת נמצאת?

מטריצת ארבעת המצבים בשינוי מוסדי

הצעות ליישום מתוך חדר הדיון:

יותר מהכל עבודה אישית ומוסדית על "שחרור חסמים", רק שחרור חסמים יכול לייצר שינוי מבני.

תובנות ומחשבות על הנושא מתוך חדר הדיון:

- תשומת לב ליחסי גומלין בין הכוחות החיצוניים והפנימיים ליצירת שינוי בר קיימא.
- המציאות החדשה, מזמנת לנו הזדמנות לפדגוגיה חדשנית וההתהוות של יזמות מהשטח.
- חסמים נמצאים בכל מצב סטטי שמעוניין להשתנות, והחשיבות היא להיות מודעים להם ולהצליח לשחרר אותם, ולהתאים למציאות המשתנה.
- חסמים הם גם אישיים, וגם מערכתיים. ועלינו כאנשי חינוך להתמודד במקביל בשתי החזיתות.

נושא הדין: "הכרעה, הדלעת ומערכת החינוך - על פדגוגיה ודמגוגיה"

שם המנחה: סמדר מורס 0524740404 smadarmors@gmail.com

על המנחה:

20 שנה במערכת החינוך. מורה לספרות, מנהלת בית ספר, מנחה ומלווה מנהלים חדשים במערכת החינוך, מרצה במסלול להכשרת מורים במכללת לוינסקי וסמינר הקיבוצים. בעלת תואר ראשון בחינוך וספרות באוניברסיטה העברית ירושלים, תואר שני בספרות באוניברסיטת תל-אביב, המסלול להכשרת מנהלים באוניברסיטת תל-אביב, לימודים לתואר שלישי בנושא חינוך ומוסר. מתמחה בהובלת שינויים בתפיסות ועמדות של צוותים חינוכיים.

רציונל:

מדוע ההתמקדות המרכזית ב"עשייה" (doing) היא האויב של איש החינוך? מדוע חשוב להניח את העשייה הפדגוגית בצד ולחשוב? מדוע ההגות הפילוסופית והתיאוריות הביקורתיות הן בעלות חשיבות מכרעת בשדה החינוך ומהוות את הבסיס לשינוי? אני יוצאת מנקודת הנחה שלא יתכנו שינויים בעשייה ובפרקטיקה של אנשי חינוך ללא שינוי בתפיסה, בחשיבה ובהלכי הרוח שלהם ועל כן המיקוד הוא בפיתוח פרספקטיבות ונקודות מבט שונות מאלה הרווחות כיום במערכת החינוך.

הצעות ליישום מתוך חדר הדין:

- חשיבה מחודשת על התפיסה הכוללת של החינוך בישראל ועל חלוקת המשאבים.
- מבט על השתלמויות ומסלולי ההכשרה של אנשי ונשות חינוך – רובם אינם רלבנטיים.
- מתן אוטונומיה למנהלי.ות בתי ספר ואנשי.ות חינוך.
- הבנה של האידיאולוגיה והמנגנונים הפוליטיים שגורמים להשתקה של אנשי ונשות חינוך בשטח.

תובנות ומחשבות על הנושא מתוך חדר הדין:

- על אנשי ונשות חינוך לקחת פסק זמן לחשוב, לשאול, לחקור, לבחון, להתבונן ולדבר על העשייה החינוכית שלהם.
- לשמור על האני מאמין הפנימי והאותנטי שלי ולהיות נאמנה לעקרונות עליהם דובר במפגש.
- לפתוח את השיח החשוב הזה שהתקיים במפגש גם בחדר המורים שלי.
- התובנה המרכזית שלי מהמפגש היא שיש לנו הזדמנות פז להביא לשינוי בהתנהלות מערכת החינוך מהיבטים שונים. יש לבנות אמון, קשר, מערכות יחסים, שותפות עם ההורים, הקהילה וגורמים נוספים שהם שותפים של בתי הספר.
- להעלות את מעמדם של אנשי המורים.
- יש לשנות את תפיסת החינוך המסורתית והמיושנת של משה"ח שהיא חינוך לציות, אזרחות פסיבית וקונפורמיזם לשלטון ולקדם ביקורתיות ומודעות.
- צריך ליצור שיח ישיר ובלתי אמצעי בין הגורמים השונים במקום שיח עקיף למשל באמצעות הארגונים המייצגים ואחרים.

משוב מחדר הדין:

- סמדר מורס – שווה להקשיב לה.
- מפגש אחר ושונה שמציע נקודות מבט חדשות, אחרות ומסקרנות.
- המפגש השאיר אותי עם הרבה נקודות למחשבה. מומלץ בחום.
- בכוונתי להמשיך לעשות מה שאני עושה כבר שנים ולנסות לשנות את השיח בתקווה שהמערכת תוכל להכיל אנשים בעלי דעות ועקרונות, שלא תמיד תואמים את תפיסותיה.
- עידוד המורים לקחת אחריות, להוביל, לשנות.

נושא הדין: חונכות וקליטה מיטבית של מתמחים ומורים חדשים בעידן פוסט-קורונה.

שם המנחה: עידית פורת 0544803123 porat.idit@gmail.com

על המנחה:

משלבת בעיסוקי בין חינוך, הוראה וטיפול גוף-נפש. מדריכה פדגוגית ומרצה להוראת ספרות במכללת לוינסקי לחינוך ומנחה מטעמה קורסי מורה חונך ומלווה בחממה ראשון לציון.

רציונל:

החונכות היא פרופסיה מתפתחת במסגרת הפיתוח המקצועי. נחיצות הדין בנושא היא בהגברת המודעות לקיומו של תפקיד המורה החונך והמלווה ולחשיבות המשמעות שיש לו בקליטה מיטבית של מתמחים ומורים חדשים, בטיפוחם, בהערכתם ובמניעת נשירתם ממערכת החינוך. הדין מבקש לקדם את הבנת ערכה ותרומתה של החונכות לכינונה של מערכת חינוך איכותית ויציבה שמוריה החדשים שמחים וגאים לראות את עצמם חלק ממנה ומרגישים בה משמעותיים. הפניית משאבים למורים חונכים ומלווים תסייע בפיתוחו של שיח קליטה איכותי שבו שותפים כלל המורים בצוות בית הספר. השאלות לדין הן: 1. מי היא המורה החונכת והמלווה הטובה? - קווים לדמותה בעידן פוסט-קורונה. 2. מהם האתגרים העיקריים שיעמדו בפני החונכים והמלווים בעידן פוסט-קורונה? 3. האם המערכת מכירה דיה בחשיבותו של תפקיד החונכות והליווי ובערכו - ומה יש לעשות כדי להביא לידי מודעות נוספת?

הצעות ליישום מתוך חדר הדין:

- המתמחים יגיעו לשדה בשנת הלימודים הבאה לאחר תקופה מאתגרת מאוד של לימודים, במהלכה ההתנסות המעשית התקיימה באופן חלקי או בדרכי הוראה למידה חדשות גם למורים המנוסים. האתגרים שיעמדו בפני המתמחים והמורים החדשים יהיו גדולים ורבים עוד יותר מאלה שממילא קיימים בשנותיהם הראשונות במערכת החינוך. הם יכללו היבטים שלא נידונו בלימודיהם, או שלא נלמדו באופן שתואם את "העולם החדש" שלאחר הקורונה, בהם מפגש עם תלמידים שלא למדו באופן סדיר תקופה ארוכה וקושי לחזור לשגרה או לחילופין הסדרת שגרה אחרת מזו שהיתה מוכרת, תפיסה אחרת לניהול שיעור, הדגשים נוספים לדרכי הוראה מגוונות ולהוראה דיפרנציאלית, מיקוד בהיבטים רגשיים וכדומה.
- החונכות והליווי עבור המתמחים והמורים החדשים היא אחד העוגנים החשובים ביותר לביסוס החוסן הפנימי של המתמחים והמורים החדשים בכניסתם למערכת החינוך, ובאופן מיוחד בתקופה שיש בה מרכיבים כאוטיים.
- נחיצות מרובה בשיתוף פעולה בין הפיקוח, הרשות העירונית ומנהלי בתי הספר. הגברת המודעות אצל מנהלי בית הספר כבר משלב ריאיון הקבלה. הגברת המודעות לגבי שיבוץ. שיקול הדעת לגבי תיאום מורה חונכת ומלווה והיערכות טובה יותר של בתי הספר לתנאים של קליטה מיטבית.

תובנות ומחשבות על הנושא מתוך חדר הדין:

- מתגבש תפקיד מאוד מאוד חשוב - חונך למורה המתמחה. יש להגדיר את עיסוקו כמאמן (קאוצ'ר)
- נדרש טיוב בתהליך הכשרת מורים חדשים, בייחוד לנוכח עידן פוסט קורונה. נדרשים כלים להתמודדות עם למידה מרחוק ופערי נגישות לתלמידים בשילוב כלים מנטליים להתמודדות אישית וסיוע לתלמידים.
- לא ברורה דמותו של המורה המכשיר. אני רואה אותו כמאמן אישי המצייד את המתמחה בכלים מניסיונו, על המורה המתמחה לבחור כיצד ומתי לעשות בהם שימוש. הפצת הידע והטמעה של תהליך חניכה ואימון אישי כחלק מההכשרה.

משוב מחדר הדין:

- מודה מאוד על ההזדמנות לשמוע, ללמוד ולשתף.

נושא הדין: הגיל הרך בישראל בימי קורונה ולאחריה

שם המנחה: אתי ברכפלד 052-2256651 eti.erez@gmail.com

על המנחה:

מנהלת גן משנת 2000 במשרד החינוך, גננת מאמנת - במסגרת עבודתי כגננת הובלתי יוזמות רבות בנושאים: גן ביער, גן ירוק, בניית תכניות ייחודיות לוויסות רגשי - התנהגותי והעלאת מוטיבציה של ילדים, העברתי הרצאות רבות במסגרת ימי עיון לזכרו של "גדעון לוי" ב"אורנים". כיום, מאמנת אישית מומחית לאימון ADHD, מדריכה ויסות בצוות ההתנהגותי במתי"א, מרצה: השתלמויות למורים וגננות בנושא קידום ילדים בעזרת כלים של ויסות עצמי במרכזי פסג"ה, מרצה באורנים בתואר השני בקורס: "אסטרטגיות לוויסות עצמי בגיל הרך" ומדריכה פדגוגית במערכת הגיל הרך בקיבוץ סער.

רציונל:

הגיל הרך בישראל בימי קורונה ולאחריה בהיבטים שונים: מה אני לומדת מהתקופה הנוכחית על תפקידי כגננת בגיל הרך? אילו תובנות ומסקנות התפתחו אצלך כגננת בתקופה זו? החזרה לגן - מה נכון לפתח בגיל הרך? מה נרצה שיקרה אחרת עם חזרתם של הילדים לגן?

תקופה מאתגרת זו מובילה אותנו ליצירתיות וחשיבה על עתיד הגיל הרך בימים שלאחר הקורונה. התחדשות לצד שמירה על המוכר והידוע.

לדעתי בתקופה זו קורים דברים נפלאים בין היתר חיזוק הקשר בין הורים לילדים - האם נוכל לייצר המשכיות כזו גם בחזרה לגן באמצעות מעורבות גבוהה יותר של הורים? בעיניי כן בהחלט. זו דוגמה אחת אבל יש עוד רבות ואני מאמינה ששיח פתוח ודיון המציף שאלות למחשבה והתבוננות יקדם רבות את התייחסותן ופועלן של הגננות בימים שלאחר הקורונה. בנוסף, נושא לא פחות חשוב הוא האוטונומיה לגננות. מה קרה לפני חג הפסח ולאחר מכן כאשר הגיעו ההנחיות המובנות והגורפות לכלל הגננות.

הצעות ליישום מתוך חדר הדין:

- שיח מעמיק ורפלקטיבי יוביל את הגננות לחשיבה מעמיקה ביחס לתפקידן המוכר והידוע לצד הצורך הבלתי נמנע בהתאמות ובגמישות מחשבתית בימים שלאחר הקורונה.
- מתן אוטונומיה לגננות – מתוך אמון בגננת ואפשרות להתאמה של תכנים מותאמי צרכים לילדי הגן והוריהם וכמובן לאקולוגיה של הגן.
- נושא חשוב שעלה הוא השתתפותן של גננות בקבלת החלטות. התחושה היא שהחלטות "נוחתות" עליהן ללא הבנה של התנאים והצרכים בשטח.
- שימוש בכלים מתוקשבים בשגרת הגן, כדי להיות מוכנים בזמן חירום.
- נדרש שינוי בתפיסת המדינה את מערכת החינוך לגיל הרך מגיל לידה עד שש.

קישור להקלטת הדין:

<https://drive.google.com/file/d/1C0onPMF3iN1exhoNZkNRsrKmwpijFADL/view>

נושא הדיון: אוטונומיה למנהלים ומורים במערכת החינוך בעידן הפוסט קורונה

שם המנחה: מנשה לוי 0504260011 menashe@masha.org.il

על המנחה:

יו"ר איגוד מנהלי בתי"ס העל יסודיים ומנהל תיכון שש שנתי בעמק חפר

רציונל:

1. מהי אוטונומיה?
2. לשם מה אוטונומיה?
3. מהם תחומי האוטונומיה?

הצעות ליישום מתוך חדר הדיון:

- ביזור המדיניות הצנטרליסטית של משרד החינוך.
- הקטנה משמעותית של מעורבות משרד החינוך בבתי הספר.
- העברת סמכויות פדגוגיות למנהלים ומורים.
- העברת תקציבי חינוך ישירות לבתי הספר.
- משרד החינוך יהפוך לרגולטור בלבד - יקבע חזון כללי למערכת החינוך, מדדים לבחינת יישום החזון.
- הקמת קבינט חינוך שיורכב מנציג משרד החינוך, נציג מנהלי בתי"ס, נציג ארגוני המורים, נציג מחלקות החינוך בשלטון המקומי, נציג אקדמיה, נציג ועד ההורים הארצי ונציג מועצת התלמידים הארצית.
- הקבינט אמור לגבש את החזון החינוכי של מערכת החינוך, ולגזור ממנו יעדים ארוכי טווח, שיאפשרו לבתי הספר לבנות תכניות אופרטיביות למימוש היעדים, תוך התמקדות בדמות הבוגר הרצוי, הכישורים הרלוונטיים למאה ה-21, מה ללמד, כיצד ללמד, החינוך הערכי, חוקת זכאות חדשה לבגרות, חשיבה רעננה ביחס לקיומן של בחינות הבגרות, ועוד.

תובנות ומחשבות על הנושא מתוך חדר הדיון:

- חיזוק משמעותי של המוטיבציה של מנהלים וצוותים חינוכיים במערכת החינוך.
- חיזוק זה יוביל לשינויים גדולים במערכת החינוך ללא תקציבים נוספים.
- תייעל את מערכת החינוך.
- חיוניות האוטונומיה למנהלים ולצוות החינוכי; אפשרויות ליוזמות חדשות ולאוטונומיה בתוך המערכת ובמסגרות הקיימות! התבוננות על השאלה: האם נותנים אוטונומיה או לוקחים אוטונומיה?! המשך ליווי בתי ספר תוך בחינת ההזדמנויות ליוזמות חדשות ולאוטונומיה במסגרת ובמערכת הקיימת!!!
- נדרשת יתר אוטונומיה במערכת כדאי ללמד מנהלים/ מנהיגים לקחת אוטונומיה ולא לחכות שיתנו להם אותה.
- האוטונומיה למנהלים היא תנאי בסיסי לשינויים הנדרשים במערכת החינוך האוטונומיה הנדרשת מערערת את השליטה של מטה משרד החינוך.

משוב מחדר הדיון:

- מנשה היה עוצמתי. כל ה"חדר" היה בקונצנזוס.
- חשוב שנציגי משרד החינוך וארגוני המורים יהיו נוכחים במפגשים עתידיים.
- "אחריות=סמכות הן למנהלים והן למורים בכל התחומים. מקווה שהדברים שנאמרו יגיעו לאוזני ראשי משאד החינוך בהווה ובעתיד (ממשלה חדשה).
- תודה רבה על כנס מפרה ומעורר מחשבה.
- השיח בהובלת מנשה היה מעניין ורלוונטי

נושא הדיון: חיבור סמכות לאחריות בתפקיד מנהל בית ספר בישראל

שם המנחה: רם שמואלי 0507689342 cabinetaviram@gmail.com

על המנחה:

מייסד משותף של הקבינט הציבורי לחינוך, יו"ר השומר החדש לשעבר, יו"ר כפר הנוער גלים.

רציונל:

הקבינט הציבורי לחינוך עוסק בכתיבת טיוטא לתוכנית אסטרטגית לחינוך בישראל לעשור הקרוב שבו עצמאות מנהלים היא רגל מרכזית בתפישה. היוזמה תעבור לשטח כמדיניות ומה שחווינו בקורונה של איבוד השליטה המרכזית, יהפוך לשיטת עבודה ויצירה פדגוגית חדשה ועדכנית.

1. איך תפוש אותך המשבר בהקשר של האחריות המוטלת עליך כמנהל או מורה?
2. מה הכלים שאתה מצפה לקבל מהמערכת כדי להצליח בשינויי הגדול של עצמאות מנהלי בתי הספר?
3. איך תצליח להגיע לתלמידים חלשים בשיטה החדשה?

הצעות ליישום מתוך חדר הדיון:

- הגדרת מדיניות של שחרור, עצמאות, חופש פדגוגי.
- הגדרת יעדים להשגה אך לא מה היא הדרך להשיג אותם. את הדרך יבנו מנהיגי החינוך בשטח.

תובנות ומחשבות על הנושא מתוך חדר הדיון:

- המשבר הזה זימן הרבה אוטונומיה למנהלים. מנהל שבדרך כלל לוקח אוטונומיה לקח אותה גם בשעת משבר. מי שדפוס הניהול שלו ריכוזי יותר יתקשה לעשות זאת בעת משבר. לצד האוטונומיה חשוב שתהיה תמיכה משפטית למנהלים.
- יש לנצל את ההזדמנות שנוצרה על מנת לקדם מהלכים פדגוגיים וניהוליים, לאפשר למידה מרחוק גם במסגרת הלמידה והמערכת בשנה"ל תשפ"א. כמו כן, קיזוז מספר מבחני הבגרות החיצוניים. אלו הזדמנויות שאסור לתת להן לחמוק.

משוב מחדר הדיון:

- הכנס היה מעשיר, מפרה ומשמעותי עבורי. תודה!!!
- תודה רבה על הכנס, על השיח המכבד, המלמד והמקדם שהיה במפגש של רם שמואלי.

נושא הדיון: המודל החינוכי של אקטון אקדמי והקורונה כמקרה בוחן לעקרונות היסוד של המודל.

שם המנחה: מיכל לשם 0722173855 michal2904@gmail.com

על המנחה:

מיכל לשם היא בוגרת יחידה 8200 שם שירתה כמפקדת במרכז הטכנולוגי בתחום הסייבר וגם זכתה בפרס בטחון ישראל על עבודתה. לאחר השחרור, היתה מיכל אחת ממייסדות המרכז לחינוך סייבר בקרן רש"י ובמקביל השלימה תואר שני בחינוך במסלול לאקדמאים מצטיינים בבית ברל ולימדה בבית הספר הדמוקרטי ברעננה. לפני כחמש שנים עברה מיכל לארה"ב עם משפחתה, ושם למדה לעומק את האלטרנטיבות החינוכיות השונות במדינות ניו יורק וניו ג'רזי. לאחר כשנתיים מיכל החלה לעבוד כמדריכה ברשת אקטון, ולאחר היכרות מעמיקה עם המודל החינוכי של הרשת הקימה לפני חצי שנה את אקטון אקדמי בברגן קאונטי ניו ג'רזי.

רציונל:

למידה שהלומדים/ות מובילים/ות צריכה להיות אבן היסוד בלמידה במאה ה-21, קל וחומר בעידן שבו חלק מהלמידה נעשה מרחוק.

הצעות ליישום מתוך חדר הדיון:

למידה שהתלמידים/ות מובילים/ות - זה העקרון החשוב ביותר באקטון. מי שמוביל/ה את הלמידה הם/ן התלמידים/ות ולא המבוגרים/ות. המוטיבציה ללמידה מגיעה מהם/ן, התפקיד של המבוגרים/ות בכיתה הוא לייצר מסגרת שבה התלמידים/ות יכולים/ות להוביל את הלמידה. לימודי ליבה בפלטפורמות אונליין - מתמטיקה, קריאה וכתיבה נלמדים באקטון על גבי פלטפורמות אונליין בלבד. הלמידה על גבי הפלטפורמות מאפשרת לתלמידים/ות להתקדם בקצב האישי שלהם/ן מצד אחד, ולהגיע לשליטה מלאה בנושאים הנלמדים מצד שני. למידה מבוססת פרויקטים - כל שאר המקצועות שאינם מקצועות הליבה נלמדים דרך פרויקטים שנקראים מסעות. כל פרויקט אורך כשישה שבועות והוא תמיד כולל למידה מתוך עשייה. לכל פרויקט יש תוצר סופי שנבנה תוך כדי התקופה ומוצג בתערוכה בסוף המסע. דגש על מיומנויות חברתיות ורגשיות - העשייה בסטודיו מתמקדת באינטרקציות בין התלמידים/ות לבין עצמם/ן. למידה שכוללת הזדמנויות לעבודת צוות, להוביל תלמידים/ות צעירים/ות יותר, ללמד תלמידים/ות אחרים/ות ועוד. יש דגש משמעותי על מתן כלים לפתרון סכסוכים והתקשורת בין התלמידים/ות לבין עצמם/ן היא על בסיס שיטת התקשורת המקרבת. חיבור למיינדפולנס ולטבע - בכל יום באקטון התלמידים/ות עושים/ות מדיטציה של רבע שעה ובנוסף נמצאים/ות בחוץ לפחות שעה ביום. חיבור לעולם שבחוץ - אחד הדברים החשובים ביותר עבורנו באקטון הם לחבר את התלמידים/ות שלנו לעולם שבחוץ. הרעיון הוא לחשוף את התלמידים/ות כל הזמן למה שקורה סביבם/ן, ובכך להפוך את העולם החיצוני לקרוב ומשמעותי עבורם/ן וגם לתת להם/ן השראה למגוון רחב של קריירות ומסעות חיים שהם/ן יוכלו לבחור מתוכם/ן כשהיו גדולים/ות.

תובנות ומחשבות על הנושא מתוך חדר הדיון:

- בעיניי נדרש לשלב במערכת החינוך הרגילה כמה שיותר אלמנטים מהמודל החינוכי של אקטון: הדגש צריך להיות על ללמוד איך ללמוד, על מיומנויות חברתיות ורגשיות ועל חיבור הדוק ויומיומי לעולם החיצוני על מנת להעמיק את ההיכרות של הלומדים/ות איתו. יש לשלב במערכת החינוך למידה רב גילאית, למידה מבוססת פרויקטים, עבודה בקבוצות למידה קטנות וקבועות לאורך זמן והתנדבויות והתמחויות בעולם האמיתי.
- שילוב מיטבי של קהילת לומדים וחברת ילדים/נוער בימי לימוד מרחוק ומקרוב-הוא מפתח להצלחה של פדגוגיה פרוגרסיבית בראי מיומנויות המאה ה-21 ומימוש של חדשנות פדגוגית. מסגרות קטנות (עד 100 לומדים, עד 25 בקבוצה) ומתן אוטונומיה של יזמים בחינוך-הם מנוע מהותי להובלת שינוי בחינוך!

- ניתן, רצוי ואפשרי לפרוץ מסגרות של זמן, מקום, גיל הלומדים מקום הלמידה. החכמה תהיה באיסוף של תובנות, בלמידה מהם וביישום שלהם, אך עם מתן של חופש ואוטונומיה לאקולוגיות של הקהילות הבית ספריות השונות. הרחבת הגבולות של המערכת, יצירת איתגור ועניין, לא להפסיק לשאול ולחשוב יחד עם האנשים שאיתם אני עובדת.

קישור להקלטת הדין:

<https://drive.google.com/file/d/1D6s5RrfE7LvayULO8RbsC52gnF0FzrYg/view>